

Türkiye'deki Süryanilik Çalışmalarının Betimsel Bibliyometrik Analizi

Descriptive Bibliometric Analysis of Syriac Studies in Türkiye

Mahmut Ramazan BATTAL

(Sorumlu Yazar | Corresponding Author)

Yüksek Lisans Öğrencisi, Kocaeli Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din
Bilimleri Anabilim DalıMaster's Student, Kocaeli University Institute
of Social Sciences, Department of Philosophy and
Religious Sciences, Kocaeli / Türkiyemahmutramazanbattal@gmail.com
https://orcid.org/0009-0003-6364-6634

https://ror.org/0411seq30

Nihat DURAK

Doç. Dr., Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi,
Dinler Tarihi Anabilim DalıAssoc. Prof. Dr., Kocaeli University Faculty
of Theology, Department of History of Religions
Kocaeli / Türkiyenihat.durak@kocaeli.edu.tr
https://orcid.org/0000-0002-6902-1868
https://ror.org/0411seq30

Makale Bilgisi

Makale Türü : Araştırma Makalesi
Geliş Tarihi : 30/06/2025
Kabul Tarihi : 08/09/2025
Yayın Tarihi : 30/09/2025

Article Information

Article Type : Research Article
Received : 30/06/2025
Accepted : 08/09/2025
Published : 30/09/2025

Atıf

Battal, Mahmut Ramazan – Durak, Nihat. “Türkiye’deki Süryanilik Çalışmalarının Betimsel Bibliyometrik Analizi”. *Ordu İlahiyat* 5 (Eylül 2025), 85-118. <https://doi.org/10.70674/oi.1730063>

Citation

Battal, Mahmut Ramazan – Durak, Nihat. “Descriptive Bibliometric Analysis of Syriac Studies in Türkiye”. *Ordu Divinity* 5 (September 2025), 85-118. <https://doi.org/10.70674/oi.1730063>

İntihal | Plagiarism

Bu makalede intihal taraması yapılmış ve intihal içermediği
teyit edilmiştir. [Intihal.net](https://intihal.net) - [Turnitin](https://turnitin.com)This article has been scanned for plagiarism and it has been
confirmed that it does not contain plagiarism. [Intihal.net](https://intihal.net) -
[Turnitin](https://turnitin.com)

Etik Beyan | Ethical Statement

Yapay Zekâ Kullanımı: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde
Yapay Zekâ tabanlı herhangi bir araç veya uygulama
kullanılmamıştır. Çalışmanın tüm içeriği, yazar(lar) tarafından
bilimsel araştırma yöntemleri ve akademik etik ilkelere uygun
şekilde üretilmiştir. Mahmut Ramazan BATTAL – Nihat DURAKUse of Artificial Intelligence: No Artificial Intelligence-based
tools or applications were used in the preparation of this study.
All content of the study was produced by the author(s) in
accordance with scientific research methods and academic
ethical principles. Mahmut Ramazan BATTAL – Nihat DURAK

Hakem Sayısı | Referees

İki Dış Hakem | Two External Referees

Değerlendirme | Review

Çift Kör Hakemlik | Double Blind Referee

Etik Bildirim | Complaints

orduilahiyatdergisi@odu.edu.tr

Telif Hakkı & Lisans

Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve
çalışmaları [CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) lisansı altında yayımlanmaktadır.

Copyright & License

The authors own the copyright of their work published in the journal
and their work is published under the [CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) license.

Öne Çıkanlar

- Bu çalışmanın temel iddiası, alandaki eğilimleri, yayın yoğunluklarını ve akademik katkı düzeylerini ortaya koymaktır.
- Araştırmada, tarih ve ilahiyat alanlarının Süryanilik çalışmalarında en çok tercih edilen disiplin olduğu tespit edilmiştir.
- Araştırmalarda en çok atıf yapılan dilin açık farkla Türkçe olduğu, buna karşın araştırma konusu Süryanilik olmasına rağmen Süryanice kaynaklara çok az başvurulduğu dikkat çekmiştir.

Highlights

- The main claim of this study is to reveal the trends, publication densities and academic contribution levels in the field.
- In the research, it was determined that history and theology are the most preferred disciplines in Syriac studies.
- It is noteworthy that the most frequently cited language in the studies is Turkish by far, whereas Syriac sources are rarely consulted even though the subject of the research is Syriacism.

Descriptive Bibliometric Analysis of Syriac Studies in Türkiye

Extended Abstract

This study presents a descriptive bibliometric analysis of academic research on Syriac studies conducted in Türkiye. Syriacs, as one of the most ancient Christian communities, have historical roots extending deep into the civilizations of ancient Mesopotamia. The richness of their religious, cultural, and linguistic heritage has led to an increasing number of academic inquiries, especially in the disciplines of theology, history, and cultural studies. This research aims to assess and map the academic output on Syriac-related topics through the systematic collection and evaluation of postgraduate theses and peer-reviewed articles published until the end of 2023. The study employs bibliometric analysis, a quantitative method that evaluates the productivity, trends, and impact of academic publications. Data were obtained from two major national databases: the YÖK National Thesis Center and the DergiPark platform. The keywords “Süryani” and “Süryanilik” were used to identify relevant studies. In total, one hundred and thirty-three master’s theses, forty-eight doctoral dissertations, and ninety-four peer-reviewed articles were included in the dataset. The bibliometric data reveal several significant patterns. First, public universities dominate Syriac studies in Türkiye. All doctoral theses and 97% of the articles were produced by scholars affiliated with public institutions. Private universities have contributed only to the master’s level, with no doctoral dissertations or articles found. Among the institutions, Artuklu University stands out as the leading center of Syriac research, owing primarily to the presence of a Syriac Language and Literature Department and the local Syriac population in Mardin. The output of theses from Artuklu University, both in quantity and relevance, underscores the role of geographic proximity and cultural presence in driving academic interest. Similarly, Ankara and Marmara Universities have produced a significant number of comprehensive doctoral theses, contributing to the depth of research in this field. Thematically, theology and history dominate both thesis and article production, suggesting that Syriac studies in Türkiye are still largely explored through traditional religious and historical lenses. This dominance may be partly explained by the institutional structure of departments and advisor expertise, but it also reveals a lack of interdisciplinarity. Disciplines such as linguistics, anthropology, and literary studies remain underrepresented, despite the potential richness of Syriac language and culture as research subjects. Notably, linguistics is particularly underdeveloped, which is surprising given that Syriac is a liturgical and historical language with rich textual traditions. The low number of linguistics-focused publications points to a gap that future research could address. One of the most striking findings is the overwhelmingly high proportion of Turkish as the primary language of citation. In both master’s and doctoral theses, as well as journal articles, Turkish sources were cited more than any other language, followed by English, Arabic, and French. Despite the central role of the Syriac language in the subject matter, the actual number of citations to Syriac-language sources was surprisingly low—only eleven in master’s theses, nine in doctoral theses, and fifteen in articles. This suggests a lack of training or access to Syriac texts and potentially undermines the depth and authenticity of the research. Addressing this shortfall by promoting Syriac language learning and source accessibility is essential for the future integrity of the field. In terms of citation analysis, books are the most frequently used type of source in both theses and articles, followed by journal articles and archival materials. This is in line with academic norms but also shows a reliance on secondary literature. When examining the age of the sources used, the data show that most preferred references fall within the sixteen/twenty-year-old range, indicating a balanced approach between current and foundational scholarship. Moreover, the majority of works cited were authored by a single individual, reflecting traditional academic authorship patterns rather than collaborative, interdisciplinary scholarship. Key authors frequently cited across studies include Gabriel Akyüz, İbrahim Özcoşar, Sebastian Brock, and Canan Seyfeli. Their prominence indicates both their influence in the field and the relatively small circle of experts currently contributing to Syriac studies in Türkiye. Similarly, the most cited journals were local publications such as the Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi and Mukaddime. The absence of internationally published journals from the citation lists reveals a strong national orientation in Turkish Syriac scholarship. While this enhances local knowledge circulation, it also reflects the limited global integration of Turkish research in this area. From an academic rank perspective, the most productive authors in the field held the rank of Associate Professor (Doç. Dr.). This suggests that mid-career scholars are leading Syriac studies in Türkiye. However, contributions from full professors and early-career researchers appear to be limited, which may reflect both academic workload distribution and the specialized nature of the subject. The study concludes that although interest in Syriac studies has grown in recent years—particularly since 2015—the field still faces several challenges. The most pressing include a lack of diversity in disciplinary approaches, underuse of primary Syriac sources, and limited international engagement. Bibliometric analysis has proven to be a valuable tool in revealing these patterns, offering researchers and institutions a comprehensive map of current strengths and weaknesses. Future research would benefit from greater interdisciplinarity, expanded linguistic training, and more integration into international scholarly conversations. The findings of this study serve not only as a diagnostic of current academic production but also as a roadmap for future exploration and collaboration in Syriac studies.

Keywords: History of Religions, Christianity, Syriac, Bibliometrics, Bibliometric Analysis.

Türkiye’deki Süryanilik Çalışmalarının Betimsel Bibliyometrik Analizi

Öz

Süryaniler, Hristiyanlık tarihinin en eski topluluklarından biridir. Kökenleri Dicle ve Fırat nehirleri arasında yaşayan kadim topluluklara dayanır. Tarih boyunca farklı dönemlerde varlıklarını sürdüren bu cemaat, Arami, Asuri ve Hz. İsa öncesi diğer Mezopotamya halklarıyla bağlantılı farklı köken teorilerine sahiptir. Günümüzde, özellikle Türkiye, Suriye ve Irak’ta yoğun olarak yaşayan Süryaniler, Avrupa, Kuzey ve Güney Amerika’da bulunan diaspora topluluklarıyla da tanınmaktadır. Süryanilerin sahip olduğu tarihi ve kültürel zengin birikim, sadece dinî öğretilerde değil sanat, zanaat, mimari ve edebiyat gibi pek çok alanda da hissedilmektedir. Süryanilik üzerine gerçekleştirilen akademik çalışmalar, bu zenginliği yansıtmak amacıyla geniş bir yelpazede ele alınmıştır. Bu çalışma, Türkiye’de Süryanilik konusundaki bilimsel araştırmaları bibliyometrik analiz yöntemi kullanarak kapsamlı bir şekilde incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın omurgasını Türkiye’deki akademik hakemli dergilerde yayımlanan makale ve üniversitelerde hazırlanan tezler teşkil etmektedir. Makalelerle ilgili verilere DergiPark veri tabanından, tezlere ise YÖK Ulusal Tez Merkezi’nden, “Süryani” ve “Süryanilik” anahtar kelimeleri kullanılarak ulaşılmıştır. 2023 yılı sonuna kadar yayımlanan toplam yüz otuz üç yüksek lisans tezi, kırk sekiz doktora tezi ve doksan dört akademik hakemli makale analiz edilmiştir. Araştırmanın değerlendirme sürecinde ulaşılan sayısal veriler, yayınların kurumsal ve disiplinler arası dağılımı, yıllara göre yayılım ve atıf ilişkileri gibi çeşitli başlıklar altında nicel analiz yaklaşımları ile incelenmiş; grafikler aracılığıyla görselleştirilmiştir. Araştırma bulguları, bölgesel demografik koşulların etkisiyle, Mardin Artuklu Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Süryani Dili ve Edebiyatı Bölümü, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü ve Türkiye’de Yaşayan Diller Enstitüsü, bu alanda sayısal olarak en çok tez ve makale üreten kurumlar olduğunu ortaya koymaktadır. Süryaniliğe dair doktora tezleri kapsamında Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü ve Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü başat kurumlar olarak öne çıkmaktadır. Disiplinler arası dağılım incelendiğinde, çalışmaların büyük ölçüde ilahiyat ve tarih dallarında yoğunlaştığı; buna karşın dilbilim, antropoloji ve edebiyat gibi bilim dallarında az sayıda çalışma olduğu tespit edilmiştir. Kaynak kullanımına ilişkin veriler, Türkçe eserlerin belirgin biçimde baskın olduğunu, Süryanice birincil kaynaklara yapılan atıfların ise son derece kısıtlı olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, araştırmaların büyük ölçüde ulusal yayımlarla sınırlı kalması, alanın uluslararası literatürle entegrasyon ve kadim kaynaklara ulaşmada henüz yeterince gelişmediğini göstermektedir. Sonuç olarak, Türkiye’de Süryanilik üzerine akademik ilginin son yıllarda artış gösterdiği, ancak disiplinler arası çeşitlilik, dil yeterliliği ve metodolojik açıdan sınırlılıklar taşıdığı belirlenmiştir. Bu makale, Türkiye’de Süryanilik araştırmalarını bibliyometrik yöntemle bütüncül biçimde ele alan ilk çalışmalardan biridir. Bu yönüyle alana özgün bir katkı sağlaması muhtemeldir. Bulgular, alanın geleceği için disiplinler arası iş birliklerinin güçlendirilmesi, Süryanice dil öğretiminin desteklenmesi ve uluslararası akademik dolaşıma katılımın artırılması gerekliliğine işaret etmektedir. Bu bağlamda çalışma, salt mevcut durumu betimleyen bir envanter olmanın ötesinde, Süryanilik araştırmalarının daha sağlam temele oturtulmasını hedefleyen bir adımdır.

Anahtar Kelimeler: Dinler Tarihi, Hristiyanlık, Süryani, Bibliyometri, Bibliyometrik Analiz.

Giriş

Süryaniler, Hristiyanlık tarihinin en eski topluluklarından biri olup kökenleri Mezopotamya’ya dayanır.¹ Hem tarihi hem de kültürel açıdan zengin bir geçmişe sahip olan Süryaniler, Hristiyanlığın ilk dönemlerinden itibaren varlık gösteren dinî bir topluluktur. Modern dönemde, özellikle Ortadoğu’da cereyan eden savaşlar nedeniyle birçok Süryani, yaşadıkları topraklardan göç etmek zorunda kalmıştır. Bu göçler, topluluğun diasporasını her geçen gün genişletmiştir.²

Süryanilerin kökeni ile ilgili farklı görüşler üzerinde tartışmalar yoğunlaşmıştır. 1960 öncesi kaynaklar incelendiğinde Hz. İsa ve sonrası dönemin ele alındığı dikkat çekmektedir. 1960 sonrasında, Ortadoğu’dan Avrupa’ya yönelik göç hareketlerinin ardından yapılan çalışmalarda ise Süryanilerin kökenlerinin Hz. İsa’dan öncesine dayandırıldığı görülmektedir. Bu durum

¹ Gökhan Sarı, *Ermeni Meselesi Işığında Süryaniler* (Ankara: Barış Kitabevi, 2013), 10-12.

² Talip Atalay, “Günümüz Süryani Kilise ve Manastırlarında Din Eğitimi”, *Dini Araştırmalar* 8/23 (Haziran 2005), 39-68.

ideolojik tartışmalara yol açmıştır. Başta Avrupa olmak üzere dünyanın farklı ülkelerine göç eden Süryanilerin bir kısmı kökenlerini Asurlulara ve Mezopotamya halklarına dayandırırken, karşıt görüşte olanlar ise kökenlerini Aramilere dayandırmaktadır. Köken tartışmaları üç düşünce üzerine yoğunlaşmıştır. Birinci görüşe göre Süryaniler, Arami kökenlidir. Arami kökenli olduklarını savunanların dayanak noktaları Süryanilerin konuştuğu dil ile yaşadıkları yerlerdir.³ Diğer bir görüşe göre ise Süryanilerin, Asurlu olduğu savunulmaktadır. Önceleri göçebe olarak yaşayan Asurluların kökeni MÖ 4000 yıllarına dayandırılır. Arkeolojik çalışmaların ulaştığı sonuca göre, günümüze kadar gelen Ninova şehrini Asurlular kurmuştur.⁴ Üçüncü görüş ise; Süryanileri Hz. İsa'dan önceki Mezopotamya halklarının devamı olarak nitelendirmektedir.⁵

Dinî açıdan Hristiyan olan Süryaniler, tarih boyunca Ortadoğu'nun çeşitli bölgelerinde yaşamışlardır. Günümüzde ise daha çok Türkiye, Suriye ve Irak'ta yoğunlaşan Süryaniler, Avrupa ve Amerika başta olmak üzere dünyanın birçok yerinde bulunan diaspora topluluklarıyla da tanınmaktadır. Türkiye'deki Süryanilerin nüfusu otuz beş bini⁶ aşkın olup başta İstanbul olmak üzere güneydoğuda Mardin ve çevresindeki bölgelerde yoğunlaşmıştır.⁷ Mardin/Artuklu'da bulunan Deyrulzafaran Manastırı bir dönem Süryani Ortodoks Kilisesi'nin patrikliğine yürütmüştür. Daha sonraları her ne kadar patrikliğin merkezi Şam'a taşınsa da Ortodoks Süryaniler açısından Deyrulzafaran Manastırı önemini hiçbir zaman yitirmemiştir.⁸ Zira günümüzde söz konusu manastır Ortodoks Süryanilerce aktif olarak kullanılmaktadır.

Süryaniler, Hristiyanlık tarihinin en eski cemaati olarak nitelendirildiğinden bağlı oldukları kiliseye kadim unvanı verilmiştir.⁹ Kadim bir topluluk olması sebebiyle Süryaniler, son derece zengin bir kültürel mirasa sahiptir. Bu miras, yalnızca dinî unsurlarla sınırlı olmayıp; gastronomiden edebiyata, müzikten mimariye uzanan geniş bir yelpazede farklı kültür ve gelenekleri kapsamaktadır. Ayrıca Süryani Ortodoks Kilisesi, etnik bir grubu temsil ettiğinden Yahudiliğe benzeyen bir yapı da arz etmektedir.¹⁰ Köklü bir mirasa sahip etnik bir grup oluşunun yanı sıra Hristiyanlığın ilk cemaati olması sebebiyle Süryaniler ile ilgili akademik açıdan birçok çalışma yapılmıştır.

Süryanilik alanında yapılan akademik çalışmalar, tarih, din, kültür ve dil gibi çeşitli disiplinlerde yoğunlaşmıştır. Bu çalışmalar, Süryani topluluklarının tarihi ve güncel durumlarını anlamaya yönelik analizler sunar. Süryanilik üzerine gerçekleştirilen bazı önemli akademik çalışma alanları arasında tarihi araştırmalar yer almaktadır. Bu araştırmalar, Süryanilerin tarihi kökenleri ve Mezopotamya'daki yerleşimleri üzerine odaklanır. Yapılan araştırmalar içerisinde dinî incelemeler de önemli bir yer tutar ve Süryani Ortodoks, Süryani Katolik ve diğer mezheplerin inanç sistemleri, ibadet biçimleri ve teolojik tartışmaları hakkında bilgiler sunar. Ayrıca, Süryanice İnciller ve diğer kutsal metinlerin incelenmesi de bu alanın bir parçasıdır.

Dil ve edebiyat alanında Süryanicenin dilbilgisi, terminolojisi ve yazılı belgeleri üzerine çalışmalar yürütülmektedir. Süryani edebiyatına ilişkin araştırmalar şiir, folklor ve modern yazarların eserlerine odaklanırken; kültürel incelemeler geleneksel el sanatları, müzik, dans ve

³ Aziz Günel, *Türk Süryaniler Tarihi* (Diyarbakır: Oya Matbaası, 1970), 30.

⁴ Cebraîl Aydın, *Tarihte Süryaniler* (İstanbul: Sıralar Matbaası, 1964), 38.

⁵ Yakup Bilge, *Süryanilerin Kökeni ve Türkiyeli Süryaniler* (İstanbul: Zafer Matbaası, 1991), 10.

⁶ Mazhar Murat Yemenlioğlu, *Dünya Dinleri: Süryanilik* (İstanbul: Gelecek Yayıncılık, 2020), 42.

⁷ Ali Erbaş, *Hristiyanlık* (İstanbul: İnsan Yayınları, 2004), 40.

⁸ Nihat Durak, *Süryani Ortodoks Kilisesi'nde İbadet* (İstanbul: Rağbet Yayınları, 2011), 28-32.

⁹ Erbaş, *Hristiyanlık*, 40.

¹⁰ Durak, *Süryani Ortodoks Kilisesi'nde İbadet*, 17.

festivaller aracılığıyla topluluğun kimliğini değerlendirmektedir. Sosyolojik ve antropolojik araştırmalar ise aile yapıları, toplumsal cinsiyet rolleri ve sosyal dinamikleri ele almaktadır. Ayrıca göç ve diaspora bağlamında, Süryanilerin yerleşim süreçleri ve kimlik koruma stratejileri incelenmekte; diaspora ile yerel topluluklar arasındaki kültürel etkileşimler de bu tartışmalara dahil edilmektedir.

Süryanilik üzerine yapılan akademik çalışmalar hem tarihi hem de güncel bağlamda Süryani topluluklarının varlığını ve kültürel zenginliğini ortaya koymayı amaçlamakta, bu süreçte çeşitli disiplinlerden faydalanılarak kapsamlı analizler gerçekleştirilmektedir. Günümüze kadar yürütülen araştırmalar, kütüphaneler, üniversiteler ve araştırma merkezleri aracılığıyla daha geniş kitlelere ulaşmaktadır. Bu çalışma ise, Süryanilik üzerine yapılan araştırmaların bibliyometrik analizini sunmayı amaçlamaktadır. Araştırma sürecinde, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezinde yayımlanan yüksek lisans ve doktora tezleri ile Dergipark'ta yayımlanan makaleler ele alınacaktır. Bu kapsamda tez ve makalelerin yazarları, içeriği, anahtar kelimeleri, sayfa sayısı gibi birçok metrik analiz edilecektir. Bu çalışmanın temel amacı, Türkiye'deki, Süryani araştırmalarının mevcut hali ve eğilimlerini kavramak, gelecekte yapılabilecek araştırmalara destek sağlamaktır. Ayrıca araştırmacılara Süryanilik üzerine yapılan akademik çalışmaların kapsamını ve kalitesini değerlendirme fırsatı sunmaktır. Türkiye'deki Süryanilik araştırmalarının uluslararası düzeydeki etkisini analiz ederek, alana yönelik boşlukları ve gelecekteki araştırma fırsatlarını belirlemek de mümkündür. Bu bağlamda, bibliyometri, Süryanilik alanında daha ayrıntılı incelemeler yapabilmek için önemli bir işlev görmektedir. Bu tür analizler sonucunda araştırmacılar, Süryanilik üzerine yapılacak yeni çalışmalar için daha sağlam bir temel oluşturabilir.

Bibliyometrik analiz, akademik yayınların ve bilimsel literatürün niceliksel olarak incelenmesi yöntemidir. Bu analiz, belirli bir alandaki araştırma faaliyetlerini değerlendirmek, eğilimleri belirlemek ve bilginin nasıl yayıldığını anlamak için kullanılır. Bibliyometrik analiz, yayınların sayısını, yazarların üretkenliğini, atıf sayılarını ve diğer ilişkili göstergeleri inceleyerek, araştırmaların etki düzeyini ve gelişim sürecini ortaya koyar.¹¹

Bibliyometrik analiz, genellikle çeşitli veri tabanlarından elde edilen istatistiksel veriler kullanılarak gerçekleştirilir. Yayınların bibliyometrik göstergeleri arasında atıf sayısı, h-indeksi, yayın sayısı, uluslararası iş birlikleri ve dergilerin etki faktörleri yer alır. Bu göstergeler aracılığıyla, belirli bir alandaki en etkili yazarlar, öne çıkan yayınlar ve araştırma kurumları tespit edilebilir.¹² Bu tür analiz, araştırma sürekliliği ve akademik gelişmelerin izlenmesi açısından kritik öneme sahiptir. Araştırmacılar, bibliyometrik verilerle literatürdeki boşlukları belirleyebilir, yeni araştırma alanları keşfedebilir ve projelerin gelecekteki yönelimlerini değerlendirebilirler.¹³ Ayrıca, üniversiteler ve araştırma kurumları, performans ölçümü ve değerlendirmelerde veri sağlamak amacıyla bibliyometrik analizleri kullanmaktadır. Sonuç olarak, bibliyometrik analiz, akademik araştırmaların niteliğini ve etkisini objektif bir şekilde değerlendirmeyi sağlayan önemli bir araçtır. Bu alandaki çalışmalar, bilimsel iletişimi daha etkili hale getirirken, bilgi yönetimine de önemli katkılarda bulunur.

¹¹ Katy Börner vd., "Visualizing Knowledge Domains", *Annual Review of Information Science and Technology* 37/1 (Ocak 2003), 179-255.

¹² Lutz Bornmann - Hans-Dieter Daniel, "What Do We Know about the h Index?", *Journal of the American Society for Information Science and Technology* 58/9 (Temmuz 2007), 1381-1385.

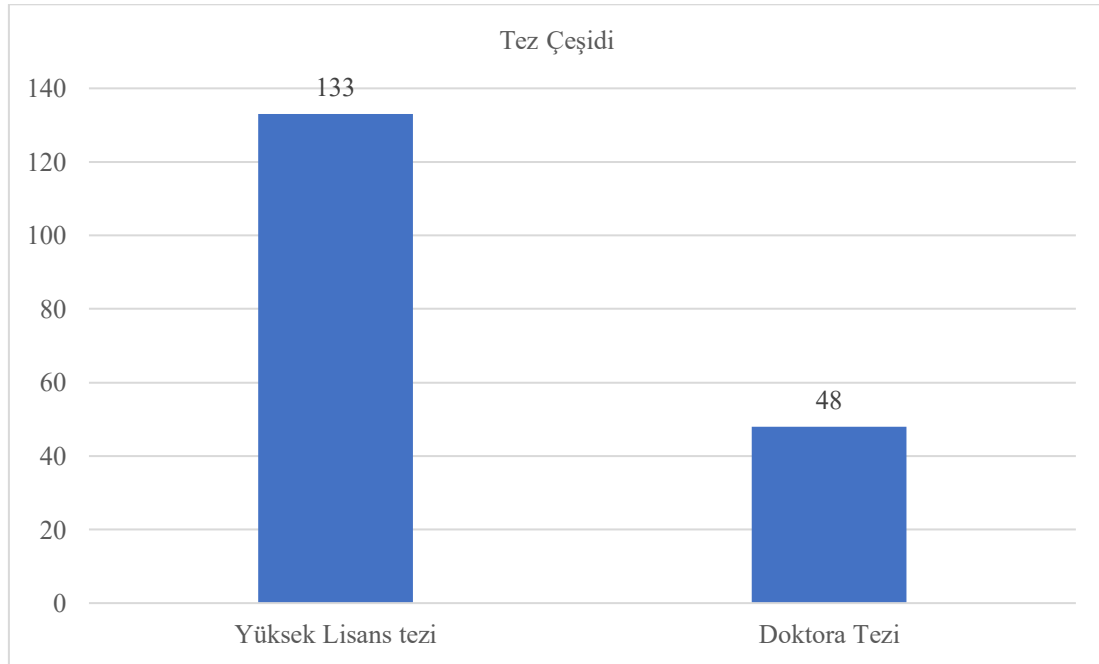
¹³ Wolfgang Glänzel, *Bibliometrics As a Research Field: A Course on Theory and Application of Bibliometric Indicators*, 2003.

Bu çalışma, Süryanilik konusundaki akademik araştırmaları bibliyometrik analiz yöntemine dayanarak incelemiştir. Değerlendirme sürecinde elde edilen sayısal veriler nicel analiz yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. Veriler, DergiPark ve Ulusal Tez Merkezi platformlarından toplanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda uygun veri tabanlarının seçilmesi ve bağlamın korunabilmesi için “Süryani” ve “Süryanilik” anahtar kelime olarak seçilmiştir. Elde edilen veriler, araştırmanın amacıyla uyumlu olacak şekilde çeşitli değerlendirme başlıkları altında görselleştirilmiştir.

Bu makale, Süryanilik üzerine yazılan tezler ve yayımlanan makaleleri kapsamaktadır. Konuyla ilgili araştırmalar, iki ana kategoriye ayrılmıştır: Ulusal Tez Merkezi’nde kayıtlı tezler ve DergiPark’ta yayımlanan makaleler. Çalışmada, 2023 yılı sonuna kadar yayımlanmış tüm tez ve makaleler kapsamlı bir şekilde analiz edilmiştir. İlgili veri tabanlarında yer alan çalışmaların yayın tarihleri ve alana sağladıkları katkılar da göz önünde bulundurulmuştur. Bu katkılar, farklı başlıklar ve grafikler aracılığıyla değerlendirilmiştir.

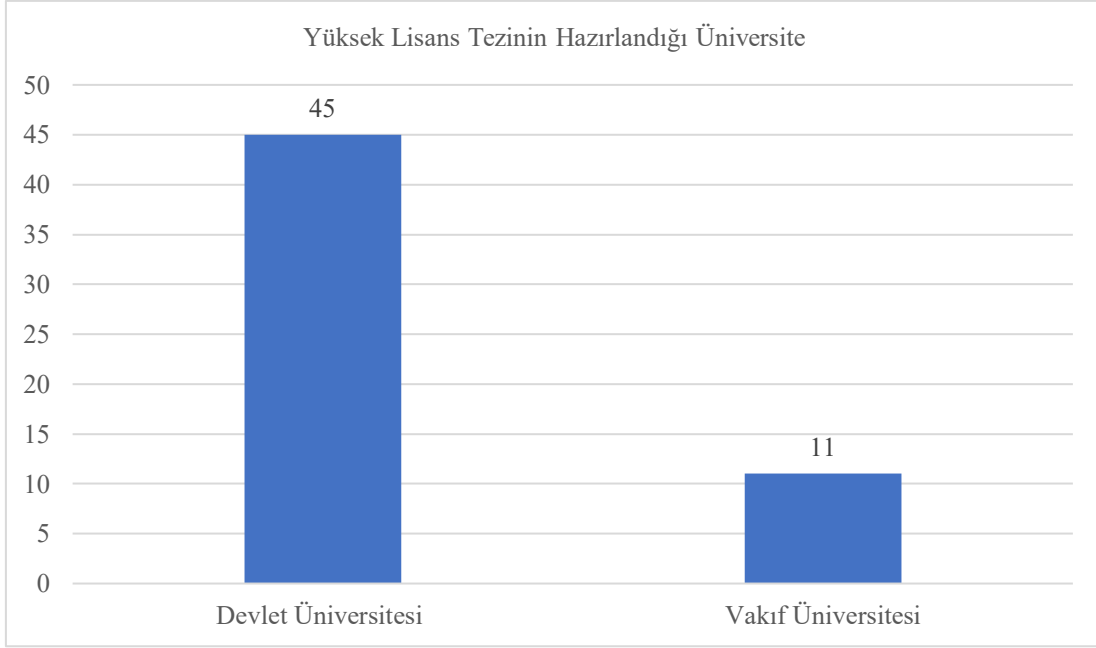
Elde edilen veriler, iki ana başlık altında ele alınacaktır. İlk olarak, yüksek lisans ve doktora tezleri grafiklerle değerlendirilecek; ardından ise makaleler üzerinde detaylı bir inceleme yapılacaktır.

1. Süryani/Süryanilik Konulu Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezinden Elde Edilen Veriler Üzerine Analiz

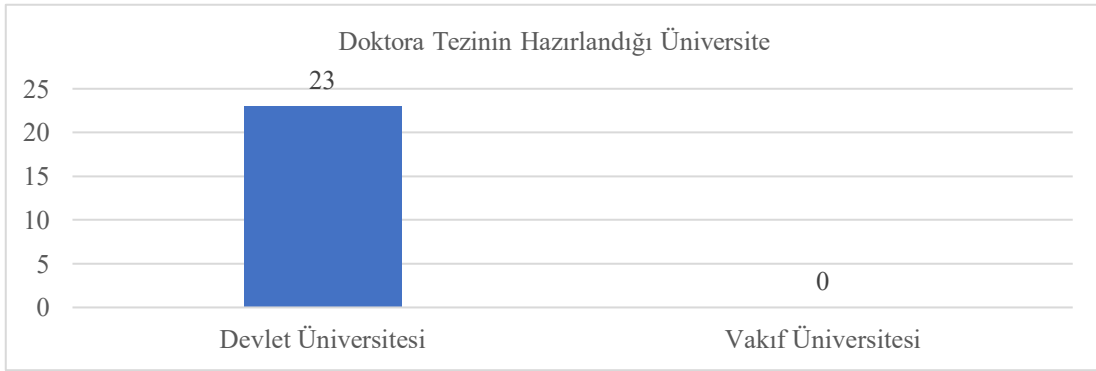
Tablo 1: Tez Çeşidi

Süryanilik konusunu ele alan farklı disiplinlerde toplamda yüz seksen bir tez kaleme alınmıştır. Bu tezlerin yüz otuz üçü yüksek lisans düzeyinde, kırk sekizi ise doktora düzeyindedir.

Tablo 2: Yüksek Lisans Tezinin Hazırlandığı Üniversite

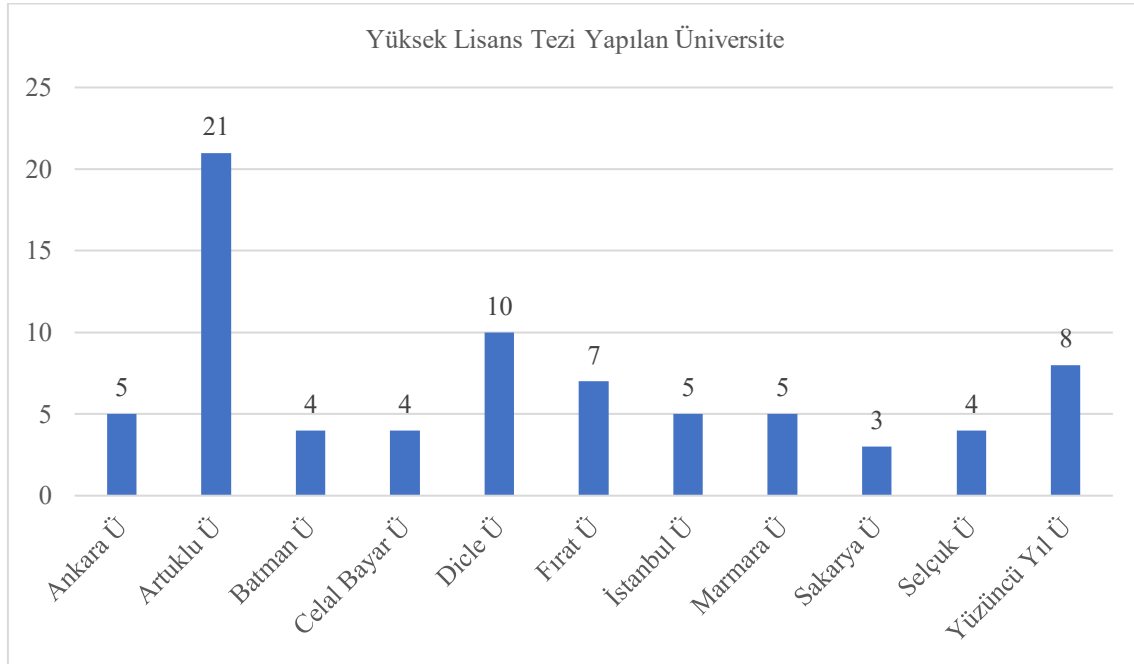
Yüksek Lisans tezlerinin kırk beş farklı devlet üniversitesinde ve on bir farklı vakıf üniversitesinde yapıldığı tespit edilmiştir. Bu durum, yüksek lisans programlarının Türkiye genelinde geniş bir akademik yelpazeye yayıldığını ve hem devlet hem de vakıf üniversitelerinin eğitim alanındaki katkılarını gözler önüne sermektedir.

Tablo 3: Doktora Tezinin Hazırlandığı Üniversite

Süryanilik ile ilgili yazılan doktora tezlerinin incelenmesi sonucunda, bu tezlerin tamamının devlet üniversitelerinde hazırlanmış olduğu gözlemlenmiştir. Öte yandan, vakıf üniversitelerinde Süryanilik konusuna yönelik doktora tezlerinin bulunmaması, bu alandaki araştırmaların yalnızca belirli kurumlarla sınırlı kalmasının bir yansıması olarak değerlendirilebilir. Süryanilik üzerine doktora tezi hazırlayan araştırmacıların devlet üniversitelerinde yoğunlaşması, ilgili alandaki bilgi birikiminin ve akademik derinliğin artırılmasına katkıda bulunurken, vakıf üniversitelerin bu konuda daha fazla araştırma yapması

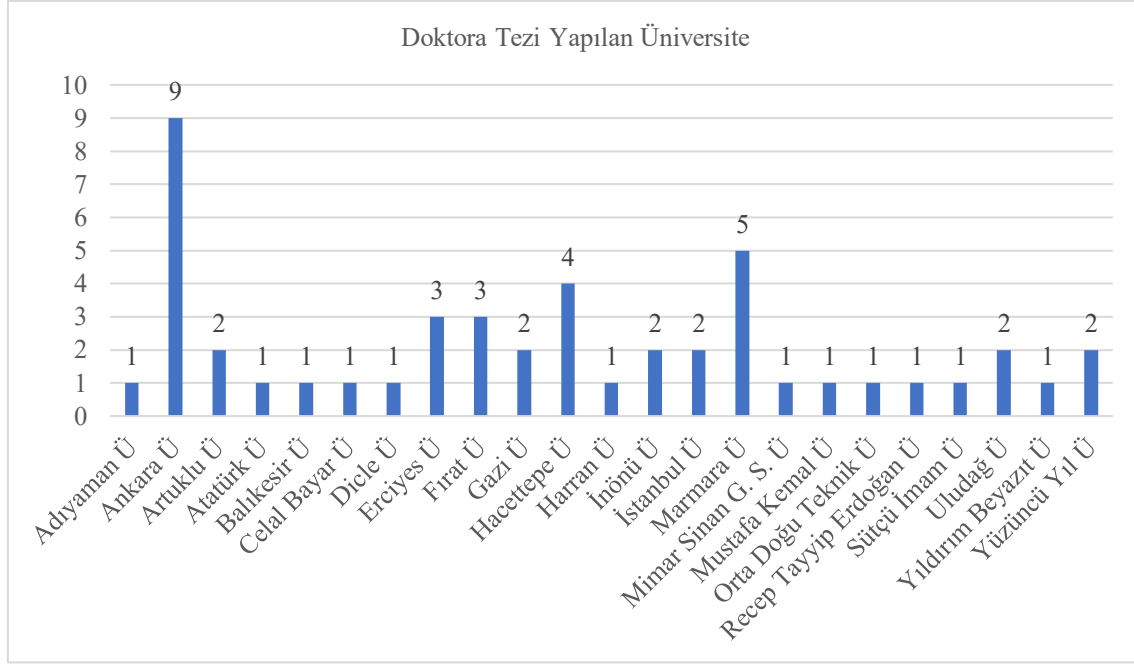
gerektiği önerisi gündeme gelebilir. Bu durum hem akademik araştırmaların çeşitlenmesi hem de kültürel mirasın daha geniş kitlelere ulaştırılması açısından son derece önemlidir.

Tablo 4: Yüksek Lisans Tezi Yapılan Üniversite

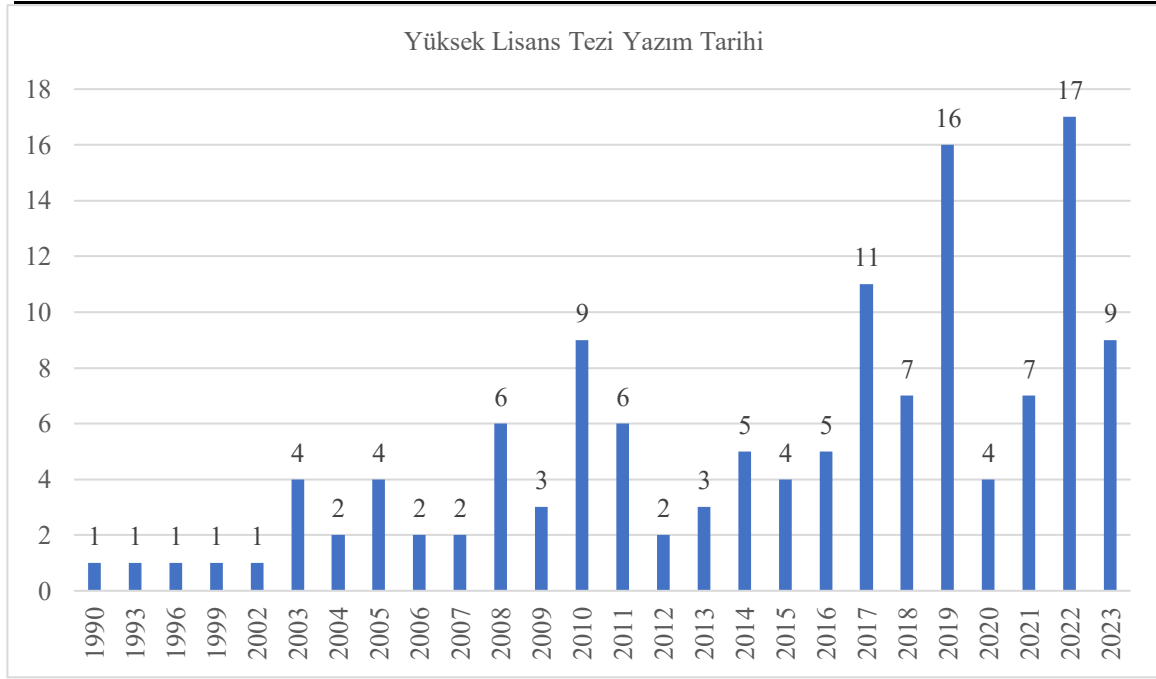
Yüksek lisans tezlerinin hazırlandığı toplam elli altı farklı üniversite bulunmaktadır, ancak bu üniversitelerin tamamını grafikte göstermek mümkün olmadığı için yalnızca üç veya daha fazla yüksek lisans tezi savunan üniversiteler tabloya eklenmiştir. Tabloyu incelediğimizde, Artuklu Üniversitesi'nde yirmi bir yüksek lisans tezi hazırlandığı dikkat çekmektedir. Bu durumun başlıca nedeni, söz konusu üniversitede Süryani Dili ve Edebiyatı Bölümü'nün bulunmasıdır; ayrıca Mardin'de Süryani nüfusunun yoğun olması bu durumu etkileyen diğer bir faktördür.¹⁴

¹⁴ Mehmet Çelik, "Süryaniler", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 2010.

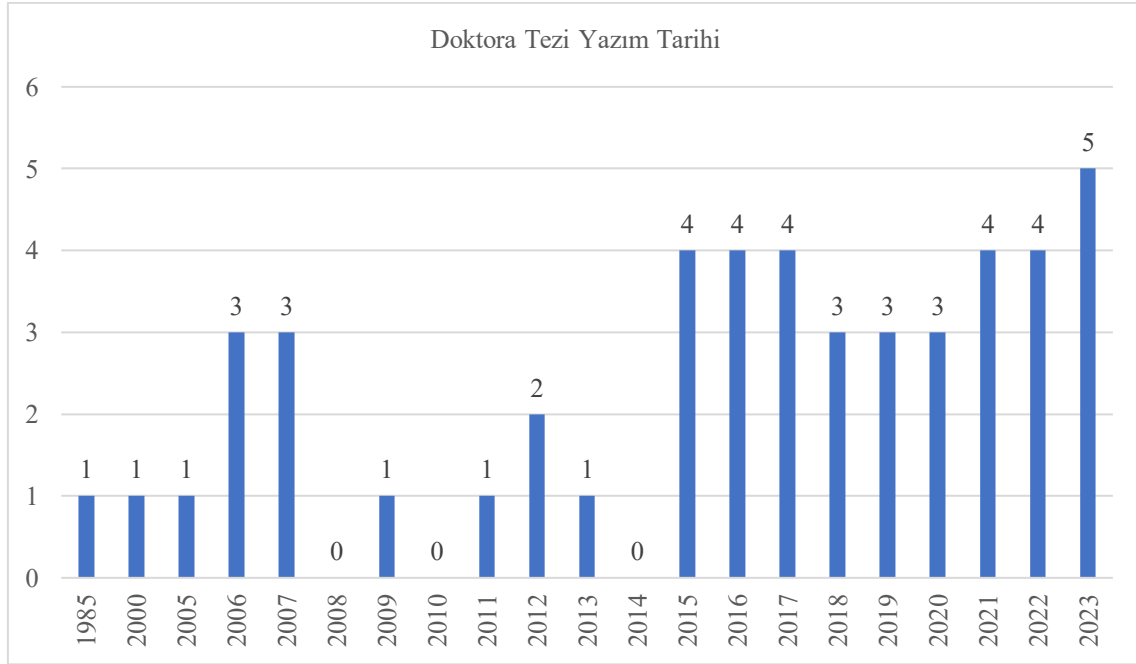

Tablo 5: Doktora Tezi Yapılan Üniversite

Süryanilik konusuyla ilgili olarak hazırlanan doktora tezleri incelendiğinde, özellikle Ankara Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi'nin bu alanda gerçekleştirdikleri çalışmaların dikkat çekici bir şekilde öne çıktığı görülmektedir. Her iki üniversite de Süryani kültürü, tarihi ve inanç sistemleri üzerine özgün ve kapsamlı araştırmalara imza atarak, akademik alanda önemli bir boşluğu doldurmaktadır. Bu iki üniversitenin, Süryanilik alanındaki katkıları sadece akademik birikimle sınırlı kalmayıp, aynı zamanda bu kültürel mirasın korunması ve çağdaş bağlamda yeniden değerlendirilmesi açısından da büyük önem taşımaktadır. Dolayısıyla, bu üniversitelerin doktora tezleri, Süryanilik üzerine yapılan araştırmaların kalitesini ve derinliğini artırarak, alanın gelişimine önemli bir katkıda bulunmaktadır.

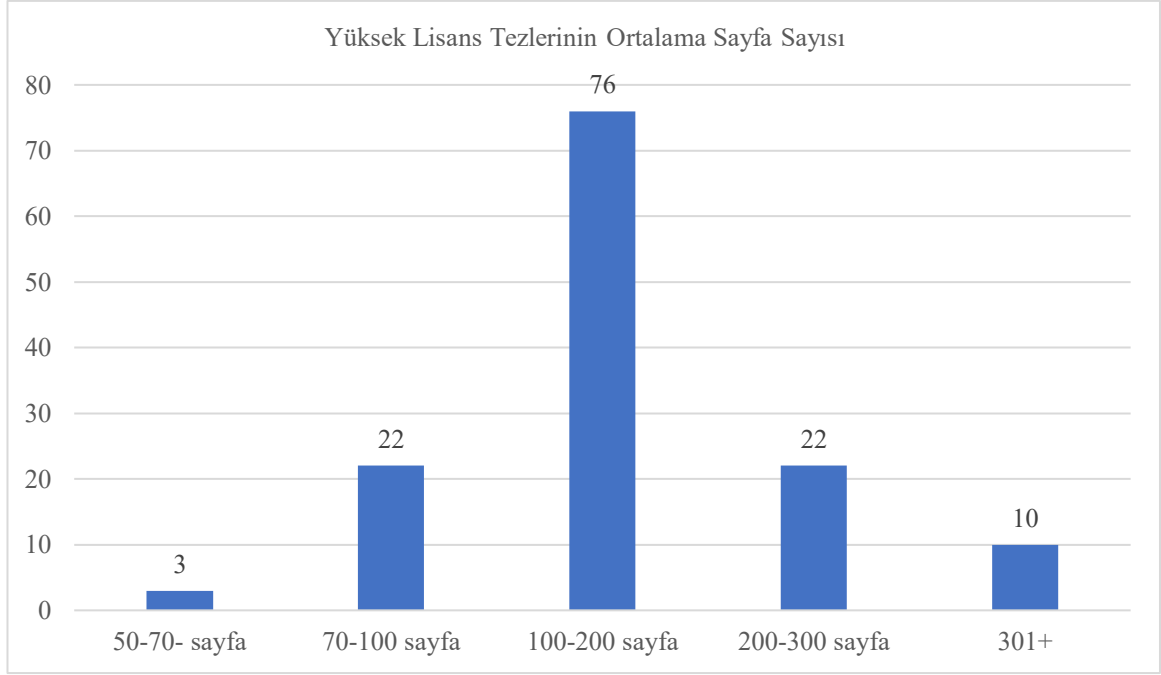

Tablo 6: Yüksek Lisans Tezi Yazım Tarihi

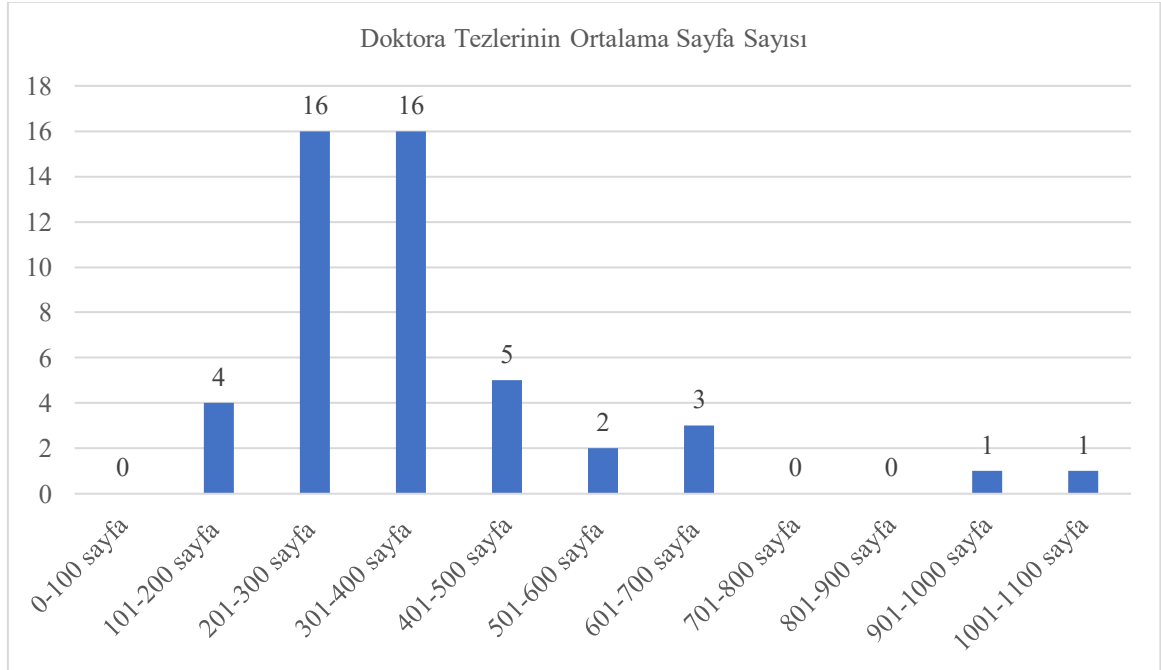
Tablo 7: Doktora Tezi Yazım Tarihi

Altıncı ve yedinci tablolara göz atıldığında, özellikle 2015-2017 yılları sonrasında alana olan ilginin arttığı ve bu dönemdeki çalışmaların önceki yıllara kıyasla belirgin bir şekilde çoğaldığı anlaşılmaktadır.

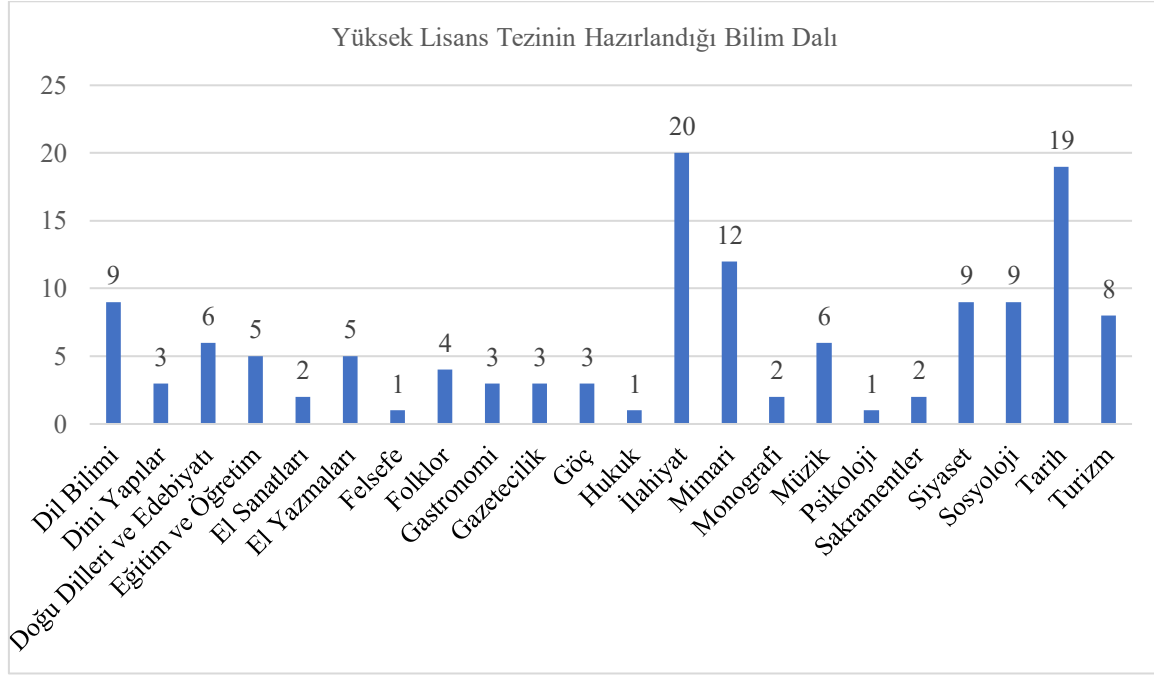
Tablo 8: Yüksek Lisans Tezlerinin Ortalama Sayfa Sayısı

Yüksek lisans tezleri incelendiğinde, bu çalışmaların sayfa sayısının %57.14 oranında yüz ile iki yüz sayfa arasında yoğunlaştığı tespit edilmiştir. Bu bulgu, yüksek lisans akademik çalışmaları için belirli bir kapsam ve derinlik sağlamak adına ideal bir uzunluğu ifade etmektedir. Tezlerin bu sayfa aralığında yer alması, araştırmacıların konularını detaylı bir şekilde ele alabilmeleri ve gerekli literatür taramasını yaparak yeterli argümanlar sunabilmeleri açısından önemli bir gösterge olarak değerlendirilmektedir. Bu sonuç, yüksek lisans seviyesindeki çalışmaların akademik normlar ile uyumlu bir şekilde hazırlandığını ortaya koymaktadır.

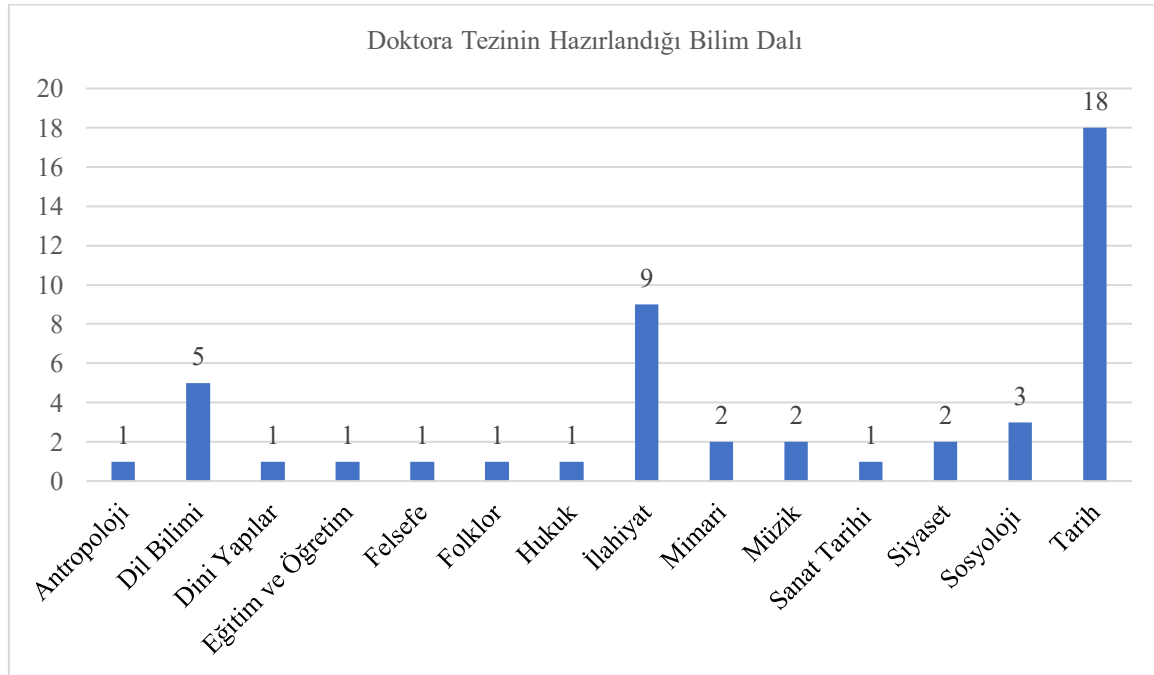

Tablo 9: Doktora Tezlerinin Ortalama Sayfa Sayısı

Yapılan araştırmalar sonucunda, doktora tezlerinin sayfa sayısının %66 oranında iki yüz ile dört yüz sayfa arasında yoğunlaştığı belirlenmiştir. Ayrıca, incelenen tezler arasında bin sayfa ve daha fazla olan yalnızca iki adet doktora tezi bulunduğu gözlemlenmiştir.

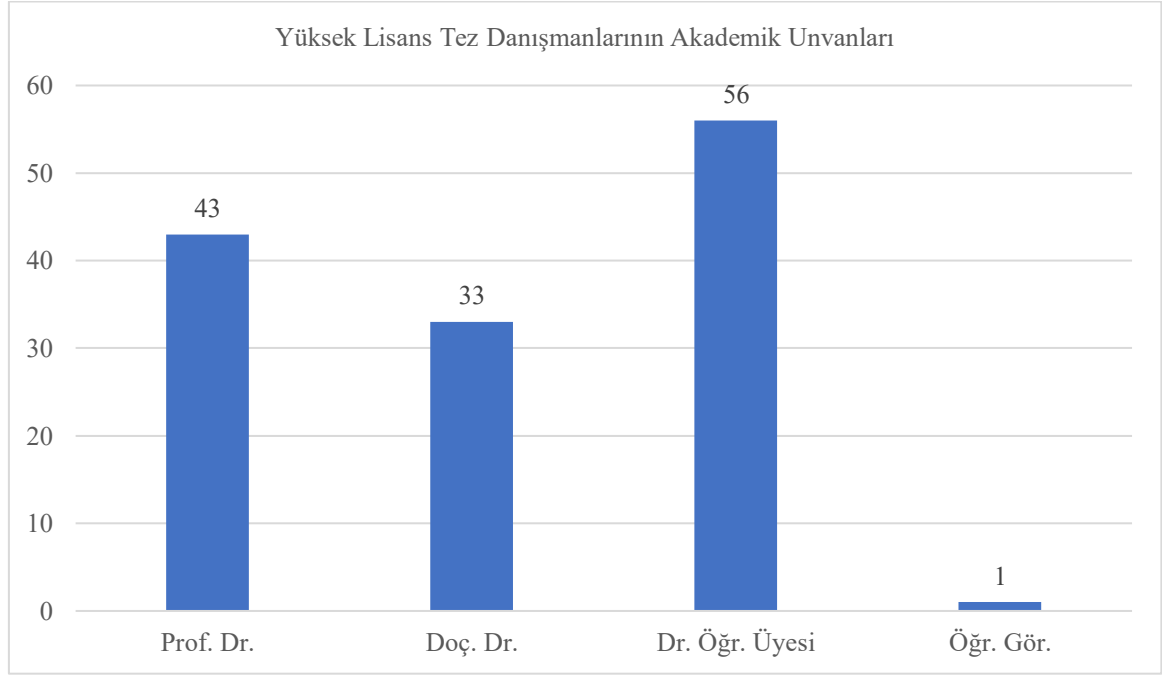
Tablo 10: Yüksek Lisans Tezinin Hazırlandığı Bilim Dalı

Tablo 11: Doktora Tezinin Hazırlandığı Bilim Dalı

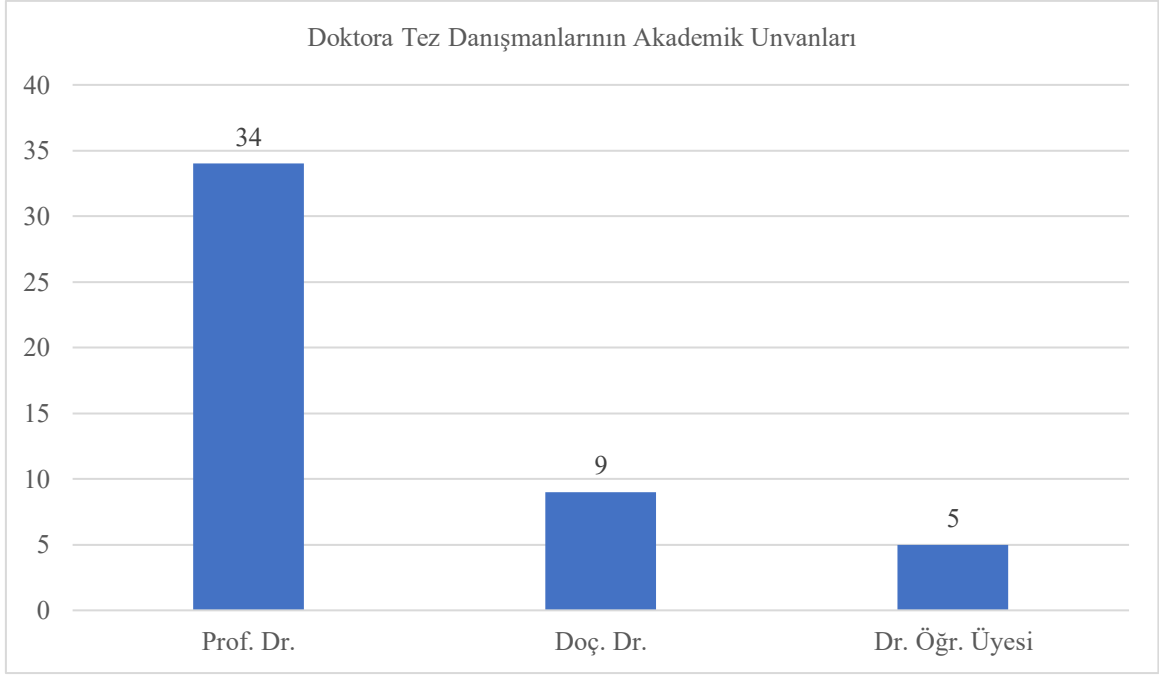
On ve on birinci tabloların incelenmesi sonucunda, gerçekleştirilen tezlerin hangi bilim dalları kapsamında hazırlandığına dair önemli bilgiler elde edilmiştir. Bu tablolar, araştırmaların disiplinler arası çeşitliliğini ortaya koyarken aynı zamanda hangi alanlarda yoğunlaştığını da göstermektedir. Özellikle ilahiyat ve tarih alanındaki çalışmaların sayısının dikkat çekici biçimde

fazla olduğu görülmektedir. Bu durum, söz konusu disiplinlerin akademik araştırmalar açısından ne denli önemli ve ilgi çekici olduğunu kanıtlamaktadır. İlahiyat hem tarihsel bir perspektif sunması hem de toplumsal ve kültürel boyutlarıyla derinlemesine incelenmesi gereken bir alan olması nedeniyle yoğun ilgi görürken; tarih disiplini ise geçmişin izlerini sürmenin yanı sıra günümüzü şekillendiren dinamikleri anlamak açısından ayrı bir önem taşımaktadır. Bu yüzden, bu iki alandaki çalışmaların artışı hem akademik ilgi hem de güncel sosyal ve kültürel meselelerin analiz edilmesi açısından değer taşımaktadır.

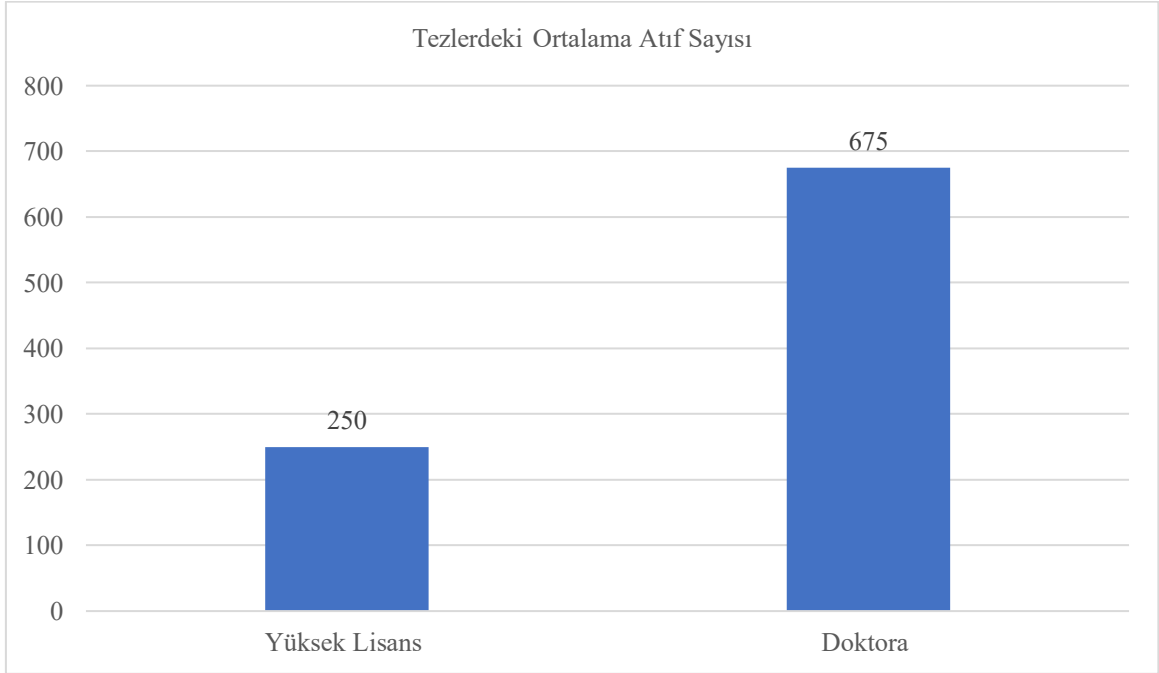
Tablo 12: Yüksek Lisans Tez Danışmanlarının Akademik Unvanları

Tabloda, yüksek lisans tezlerine danışmanlık yapan akademisyenlerin unvanları yer almaktadır. Dr. Öğr. Üyesi unvanına sahip akademisyenlerin sayısının belirgin şekilde fazla olduğu görülmektedir.

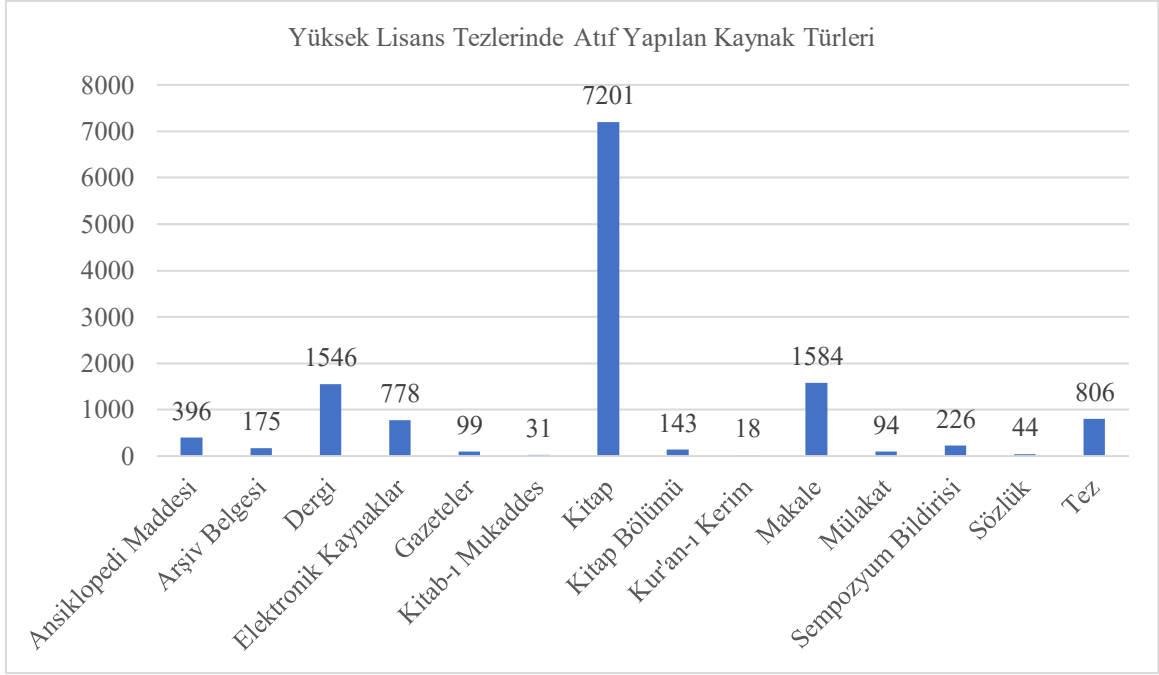
Tablo 13: Doktora Tez Danışmanlarının Akademik Unvanları

Tabloda, doktora tezlerine danışmanlık yapan akademisyenlerin unvanları yer almaktadır. Prof. Dr. unvanına sahip akademisyenlerin sayısının diğer unvanlara nispeten daha fazla olduğu görülmektedir.

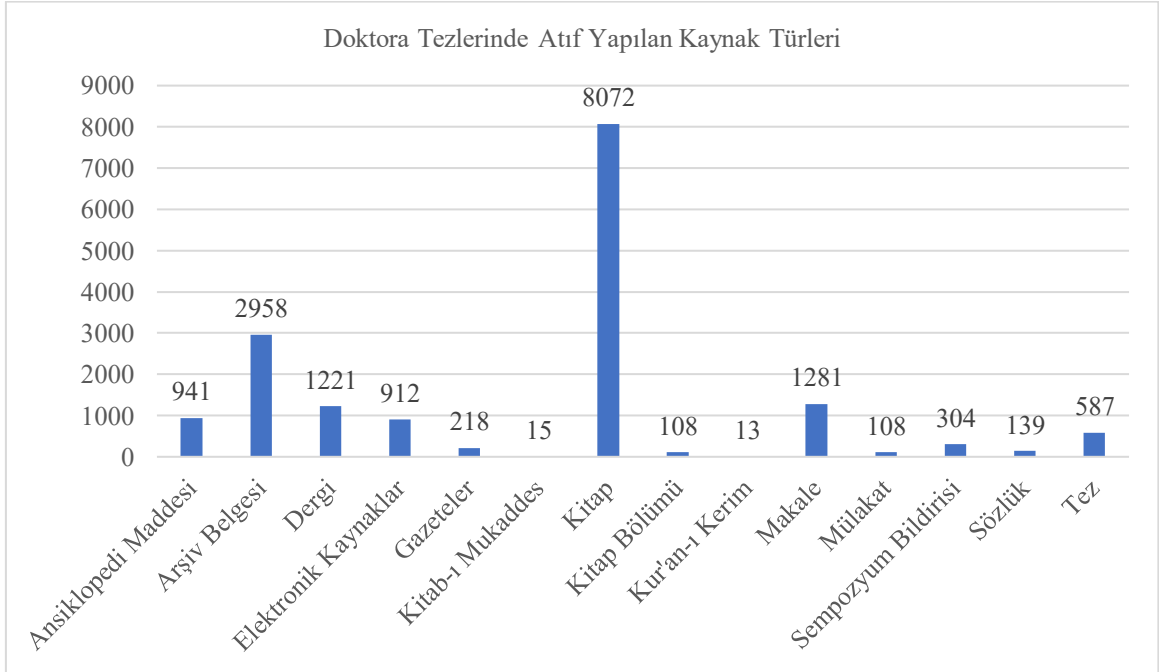
Tablo 14: Tezlerdeki Ortalama Atıf Sayısı

Tabloda, yüksek lisans ve doktora tezlerinde yer alan ortalama atıf sayısı sunulmaktadır.

Tablo 15: Yüksek Lisans Tezlerinde Atıf Yapılan Kaynak Türleri

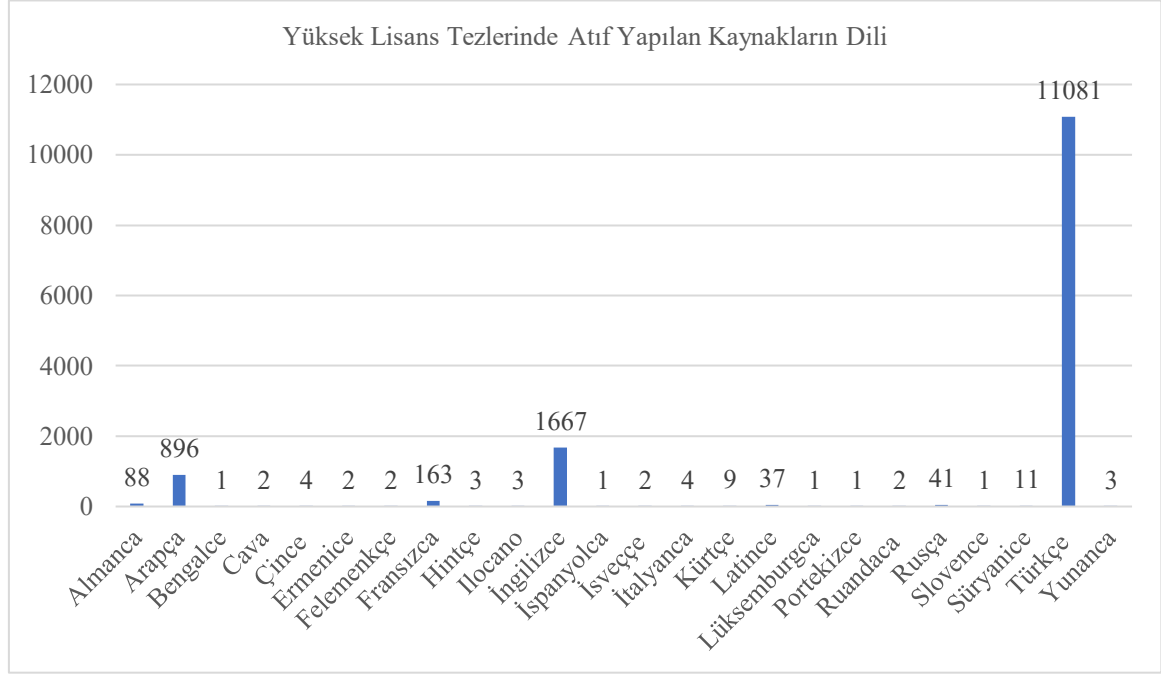
Tabloda, yüksek lisans tezlerinde kaynak olarak başvurulmuş materyaller yer almaktadır. Bu verilere göre, kitapların kaynak türleri arasında oldukça yaygın bir şekilde kullanıldığı dikkat çekmektedir. Ayrıca, makale ve dergiler de sıkça atıf yapılan önemli kaynaklar arasında bulunmaktadır.

Tablo 16: Doktora Tezlerinde Atıf Yapılan Kaynak Türleri

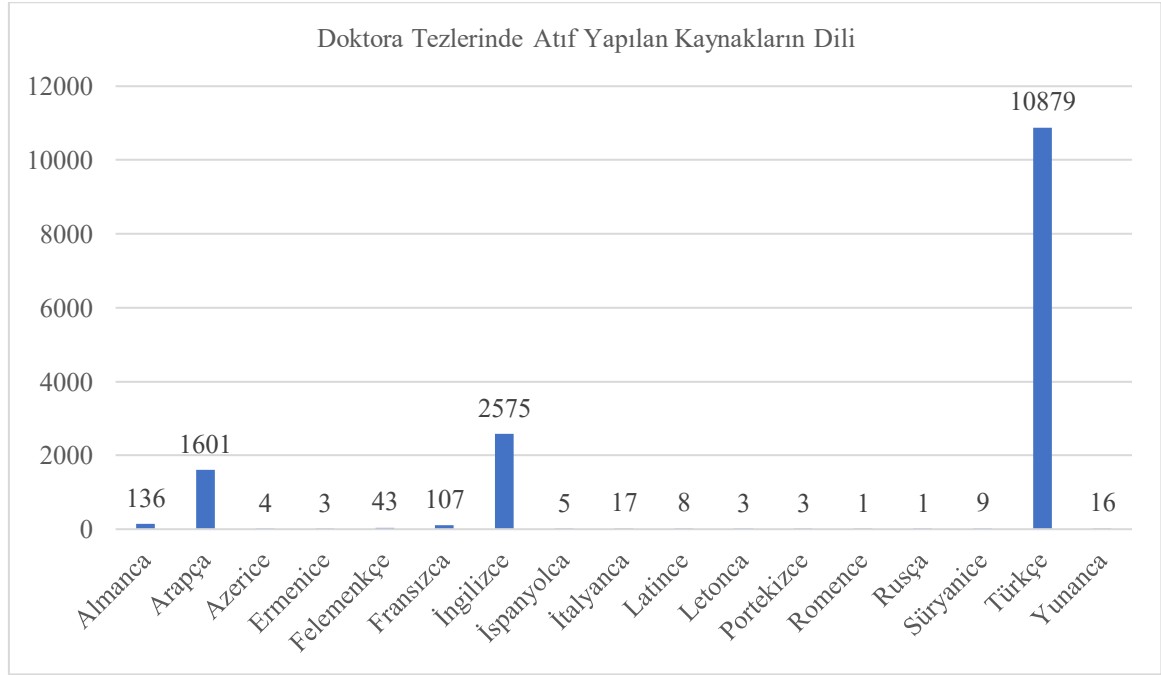
Tabloda, doktora tezlerinde referans olarak kullanılan materyaller listelenmiştir. Bu verilere dayanarak, kitapların kaynak türleri arasında önemli bir yere sahip olduğu

gözlemlenmektedir. Ayrıca, arşiv belgeleri ve makaleler de sıkça atıf yapılan diğer önemli kaynaklar arasında yer almaktadır.

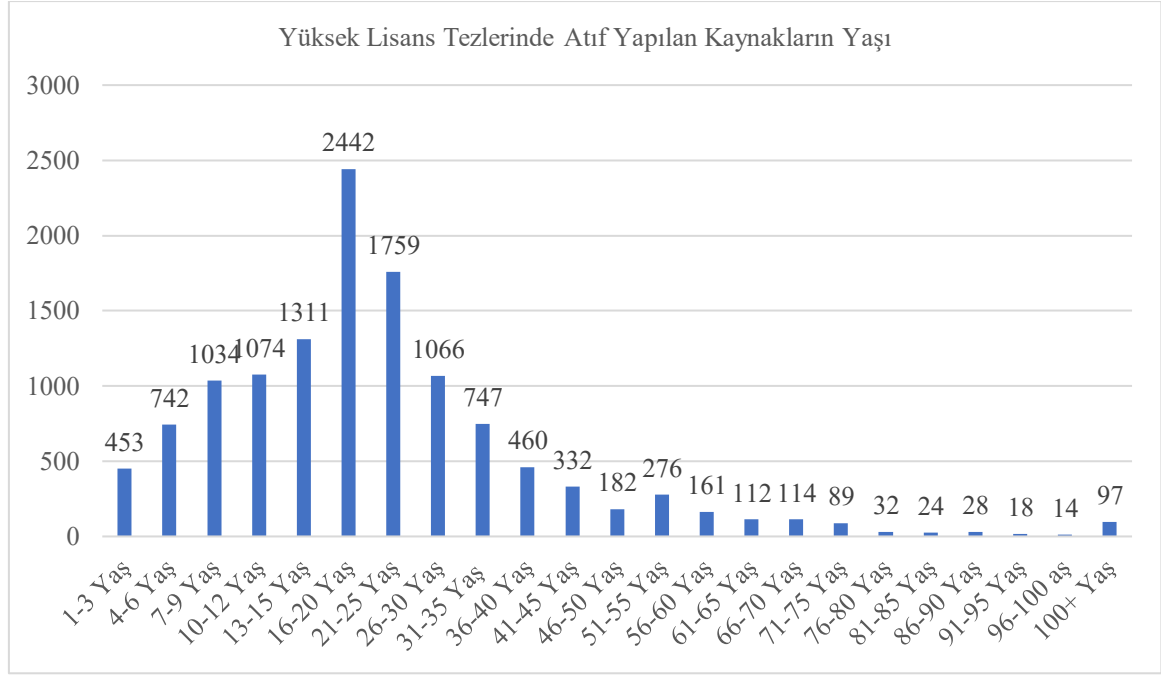
Tablo 17: Yüksek Lisans Tezlerinde Atıf Yapılan Kaynakların Dili

Yüksek lisans tezlerinde yapılan atıflar arasında Türkçe, on bir bin seksen bir atıfla açık ara önde yer almaktadır. Bu dili takiben İngilizce, Arapça ve Fransızca gelmektedir. İlginç bir nokta ise, araştırmaların ana temasını ‘Süryani’ ve ‘Süryanilik’ oluşturmasına rağmen Süryanice diline yalnızca on bir kez atıf yapılmasıdır.

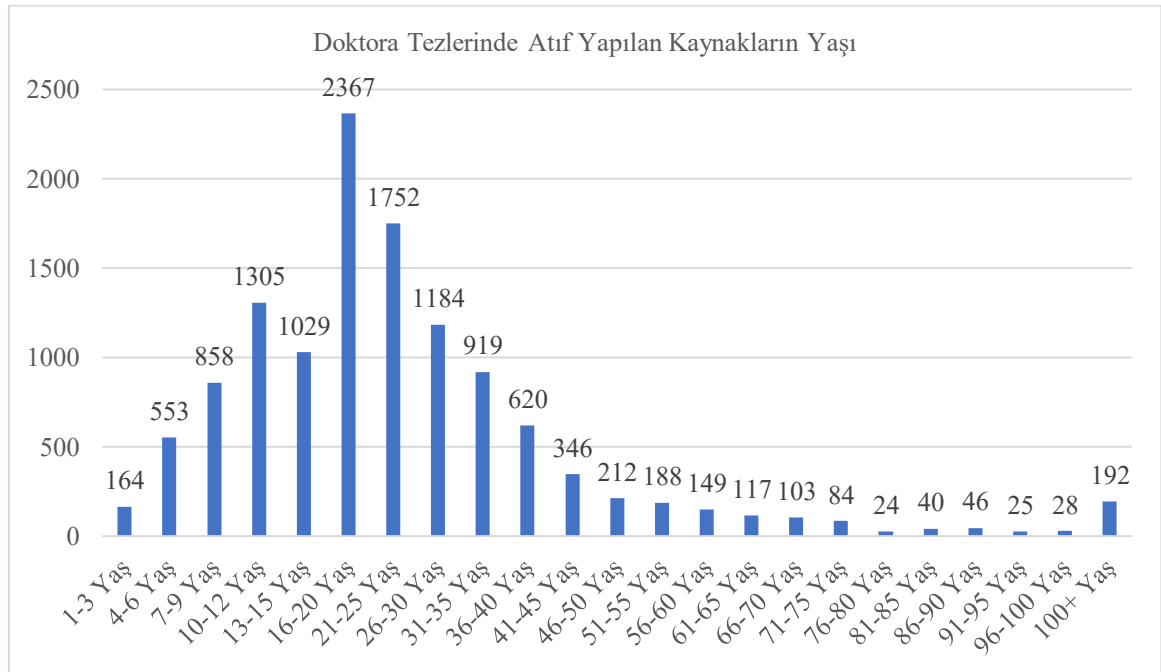

Tablo 18: Doktora Tezlerinde Atıf Yapılan Kaynakların Dili

Doktora tezlerinde gerçekleştirilen atıflar arasında Türkçe, on bin sekiz yüz yetmiş dokuz atıfla belirgin bir liderlik göstermektedir. Bu dili izleyen diller ise İngilizce ve Arapça'dır. Daha önceki tabloda da dikkat çekildiği üzere, araştırmaların temel konusunu 'Süryani' ve 'Süryanilik' oluşturmalarına rağmen, Süryanice diline yalnızca dokuz atıf yapılmıştır.

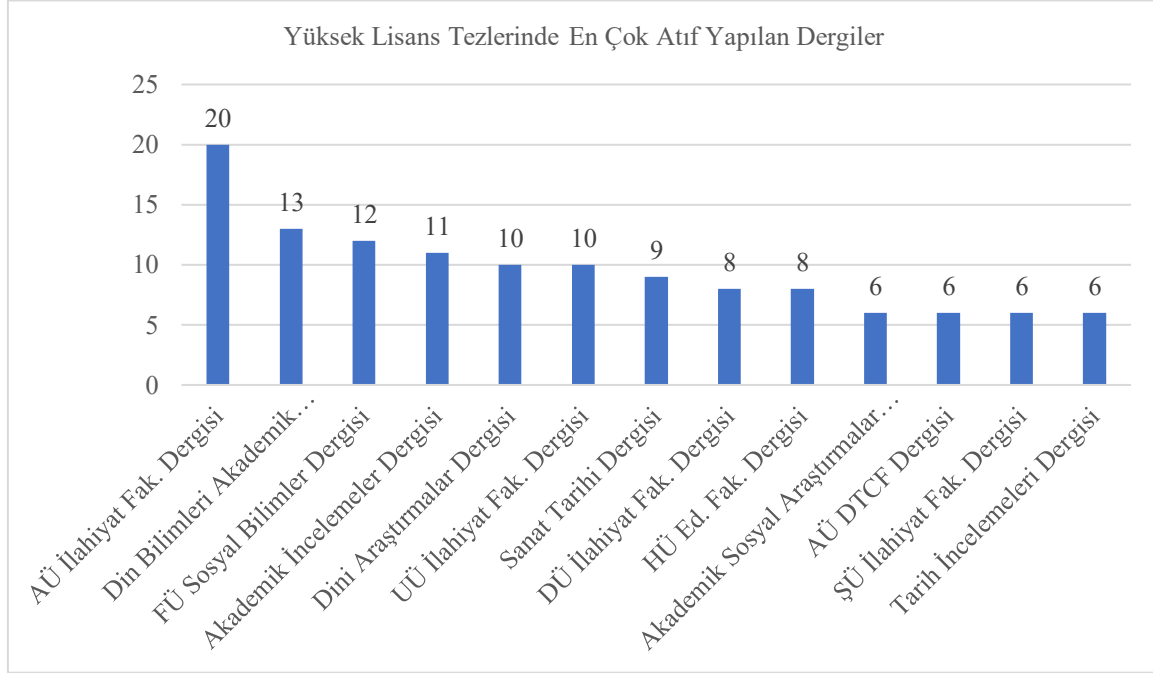
Tablo 19: Yüksek Lisans Tezlerinde Atıf Yapılan Kaynakların Yaşı

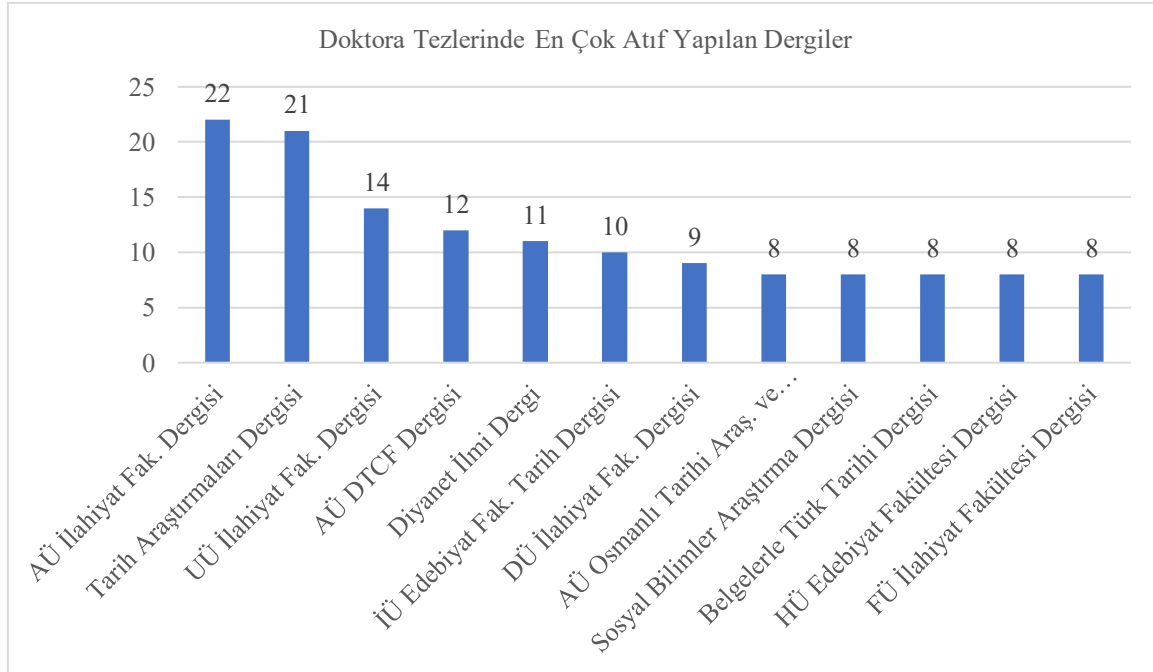
Tablo 20: Doktora Tezlerinde Atıf Yapılan Kaynakların Yaşı

On dokuz ve yirmi numaralı tablolara bakıldığında, atıf yapılan kaynakların yaş dağılımlarını gözlemlemek mümkündür. Doktora ve yüksek lisans tezlerinde kullanılan kaynakların yaşlarının birbirine oldukça yakın olduğu dikkat çekmektedir. Her iki tez alanında da

en çok tercih edilen kaynakların 16-20 yaş aralığında olması göze çarpmaktadır. Ayrıca, 10-30 yaş arasındaki kaynakların yoğun bir şekilde kullanıldığı görülmektedir.

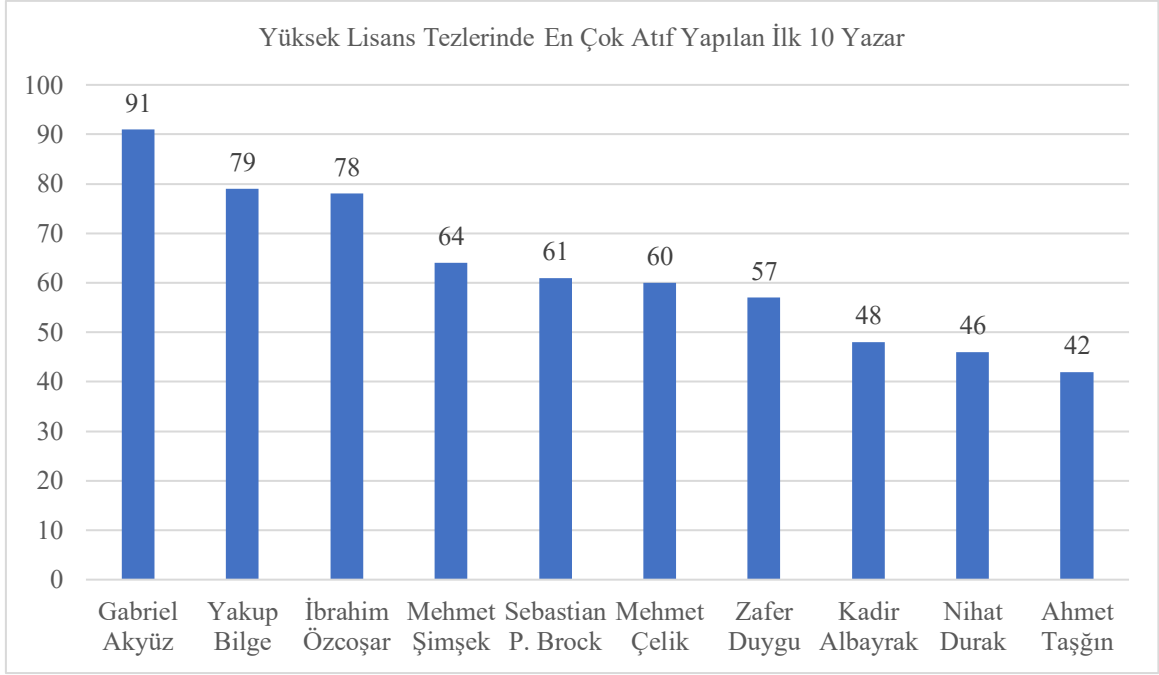

Tablo 21: Yüksek Lisans Tezlerinde En Çok Atıf Yapılan Dergiler

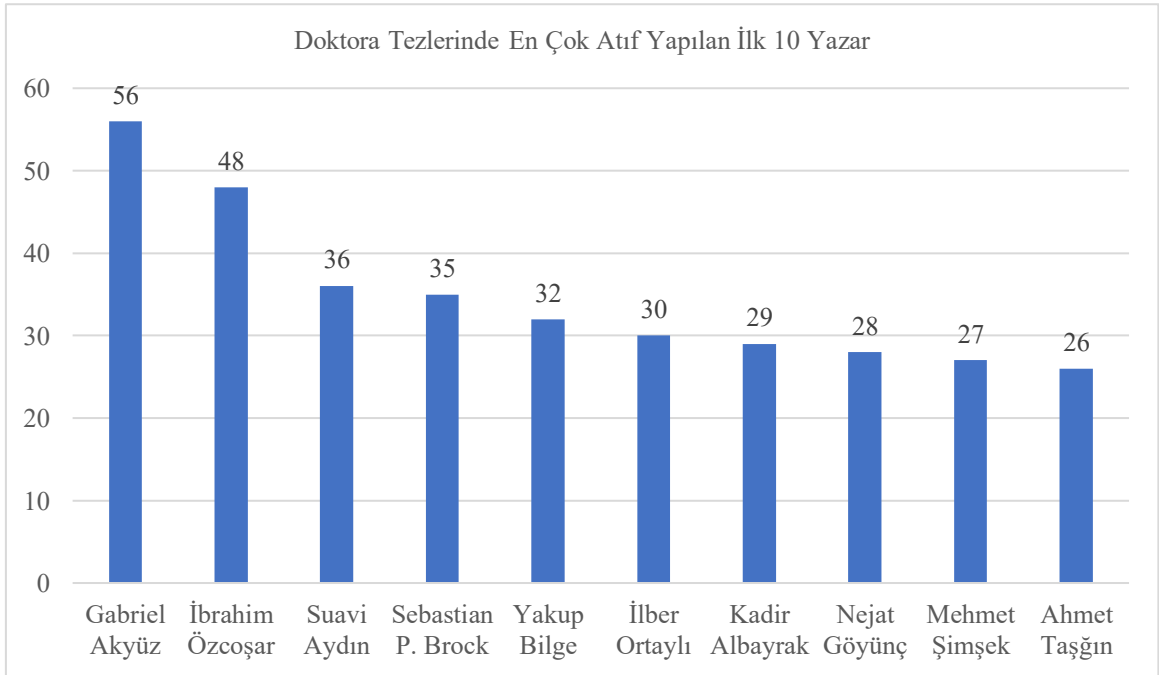

Tablo 22: Doktora Tezlerinde En Çok Atıf Yapılan Dergiler

Yirmi bir ve yirmi ikinci tablolar, tezlerde en çok atıf yapılan dergileri göstermektedir. Bu tablolar incelendiğinde, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi'nin hem yüksek lisans hem de doktora tezlerinde en çok atıf alan dergi olduğu dikkat çekmektedir. Ayrıca her iki tabloda da yalnızca Türkiye'de yayımlanan dergilerin yer aldığı gözlemlenmektedir. Yurt dışında yayımlanan dergiler ise, bu atıf listesinde yer bulamamıştır.

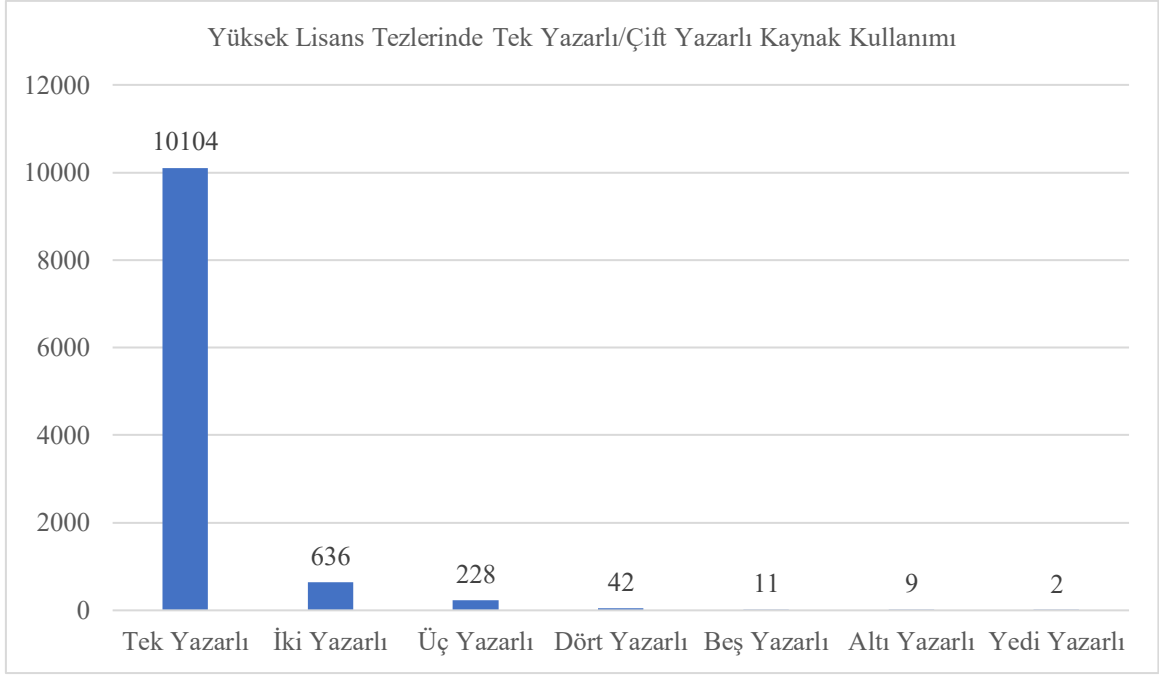

Tablo 23: Yüksek Lisans Tezlerinde En Çok Atıf Yapılan İlk 10 Yazar

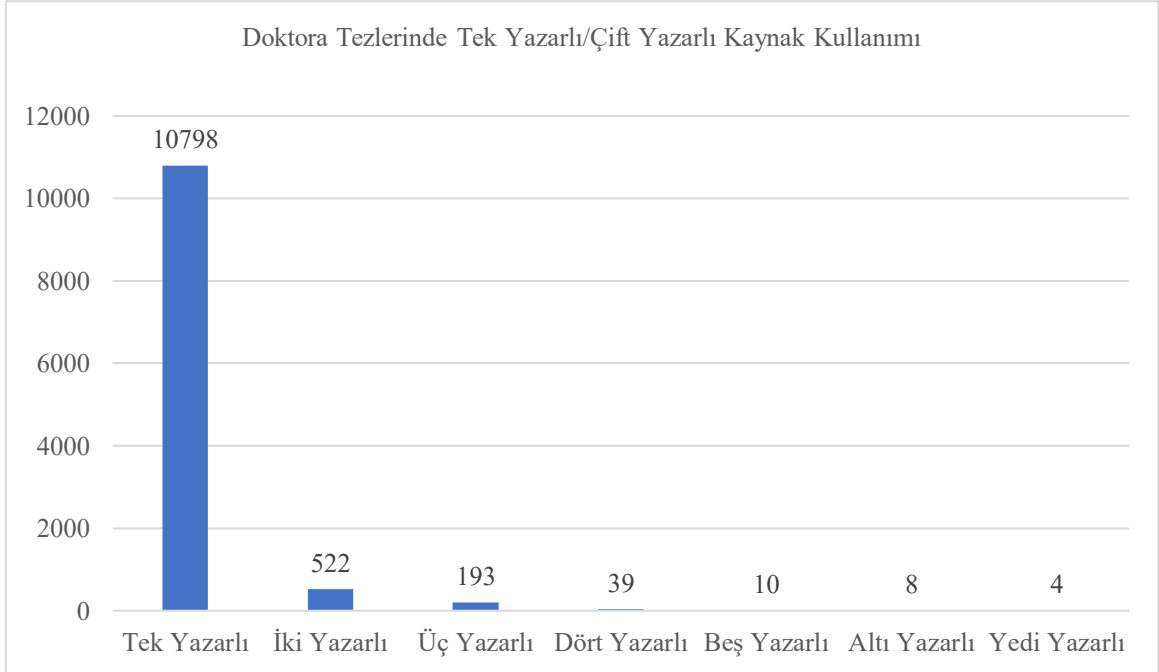

Tablo 24: Doktora Tezlerinde En Çok Atıf Yapılan İlk 10 Yazar

Yirmi üç ve yirmi dördüncü tablolar, tez çalışmalarında en çok atıf yapılan yazarları sunmaktadır. Bu tabloları incelediğimizde, Gabriel Akyüz'ün (d. 1959) her iki tabloda da ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Bunun yanı sıra, her iki tabloda da yer alan yedi yazarın dikkate değer bir ortaklık gösterdiği göze çarpmaktadır. Bu durum, belirli yazarların akademik alanda nedenli etkili ve referans gösterilen isimler olduğunu ortaya koymakta, ayrıca bu yazarların katkılarının tez çalışmalarında önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir.

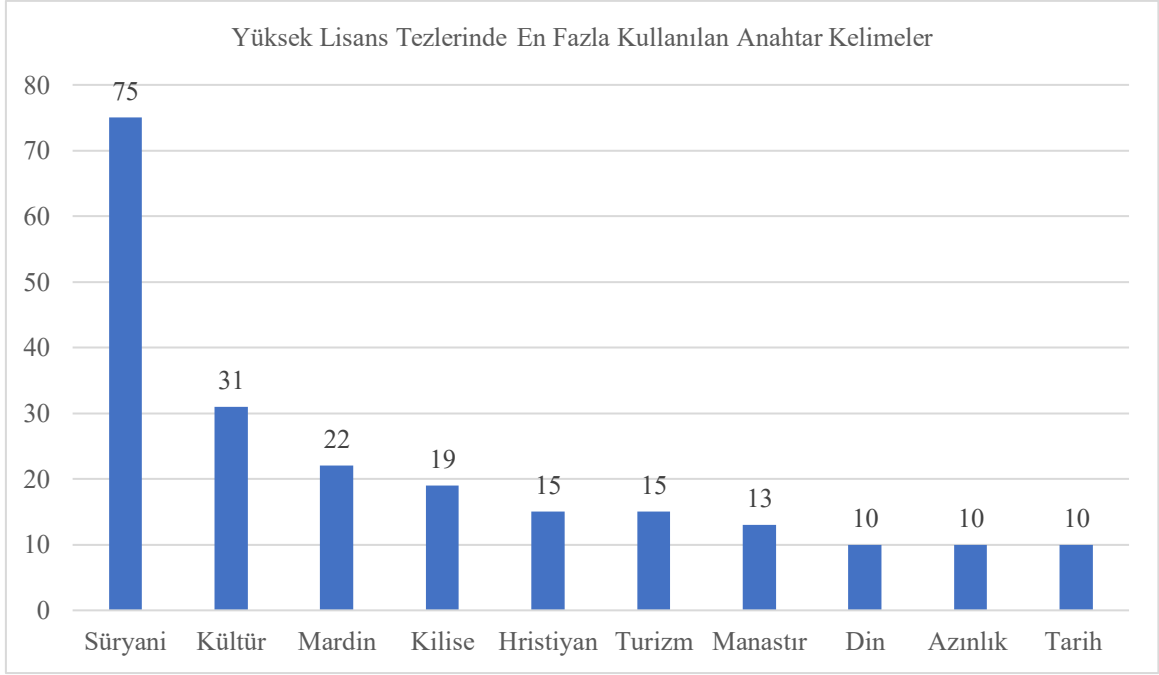

Tablo 25: Yüksek Lisans Tezlerinde Tek Yazarlı/Çift Yazarlı Kaynak Kullanımı

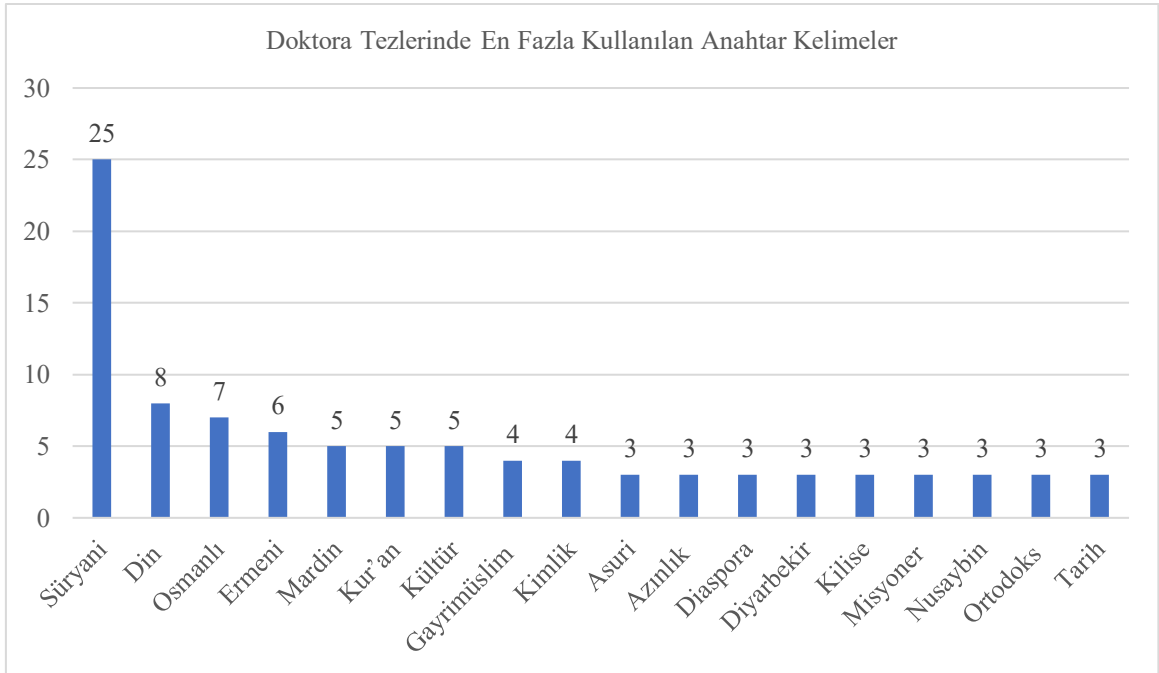

Tablo 26: Doktora Tezlerinde Tek Yazarlı/Çift Yazarlı Kaynak Kullanımı

Yirmi beş ve yirmi altıncı tablolar, gerçekleştirilen tez çalışmalarında kullanılan kaynakların yazar sayılarıyla ilgili önemli bilgiler sunmaktadır. Tabloları incelediğimizde, kaynakların %92'sinin tek yazarlı olduğu dikkat çekmektedir. Ayrıca, her iki tabloda da ortak yazar sayısının yediye kadar çıkması, akademik çalışmaların çeşitliliğini ve farklı perspektiflerin bir araya getirilme çabasını göstermektedir.

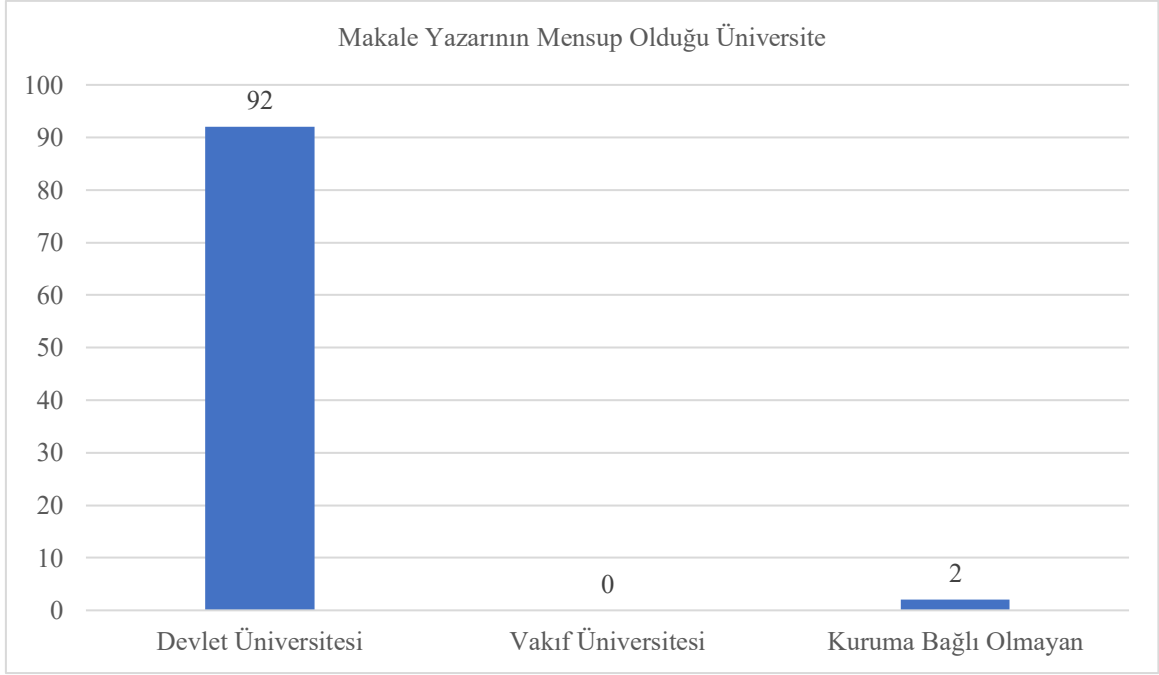
Tablo 27: Yüksek Lisans Tezlerinde En Fazla Kullanılan Anahtar Kelimeler

Tablo 28: Doktora Tezlerinde En Fazla Kullanılan Anahtar Kelimeler

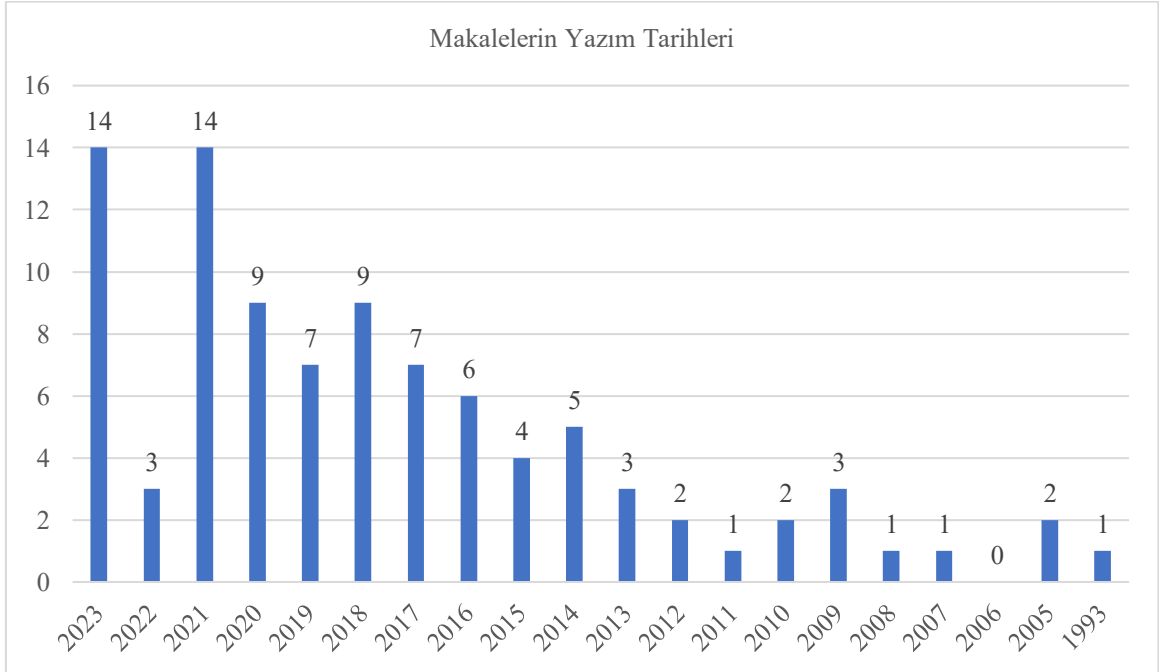
Yirmi yedi ve yirmi sekizinci tablolar, yüksek lisans ve doktora tezlerinde en sık kullanılan anahtar kelimeleri sunmaktadır. Bu kelimeler arasında 'Süryani' ilk sırada yer almaktadır. Ayrıca, her iki tabloda da benzer anahtar kelimelerin yer aldığı gözlemlenmektedir. Bu durum, yüksek lisans ve doktora tezlerinin benzer konu içeriklerine sahip olduğu sonucunu ortaya koymaktadır.

1.1. DergiPark'ta Yer Alan Dergilerdeki Süryani/Süryanilik Konulu Makalelerden Elde Edilen Veriler Üzerine Analiz

Tablo 29: Makale Yazarının Mensup Olduğu Üniversite

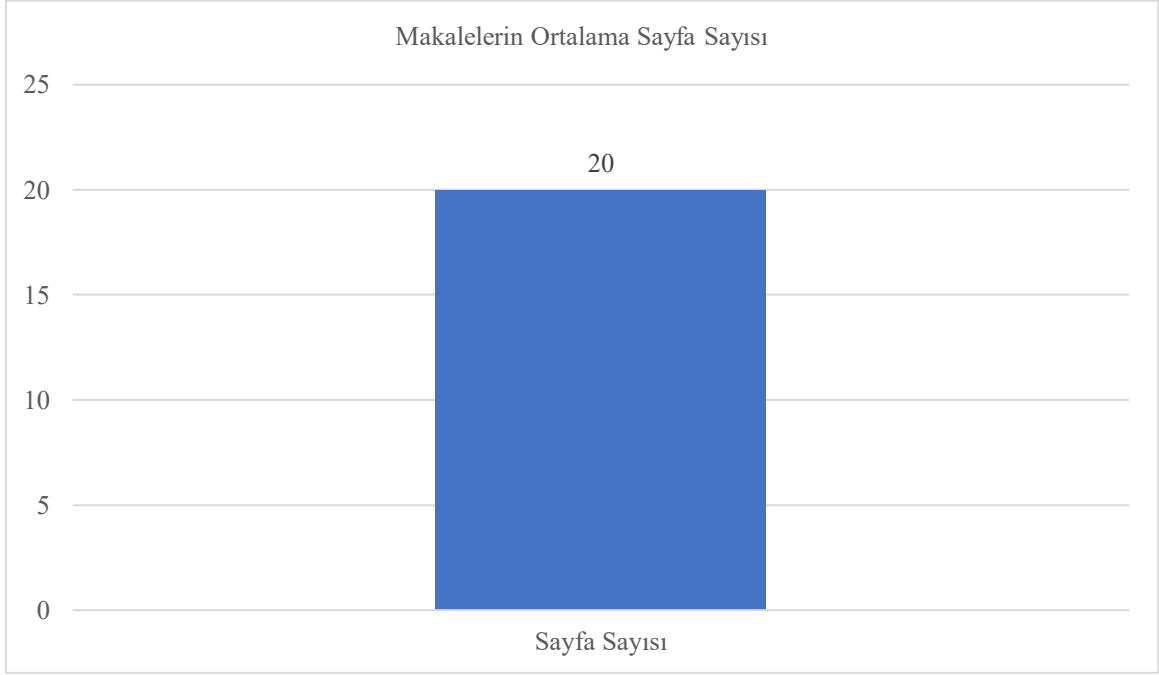
Yirmi dokuzuncu tablo incelendiğinde, Süryanilik konusundaki makalelerin % 97'sinin devlet üniversitelerinde kaleme alındığı görülmektedir. Bununla birlikte, yazarın herhangi bir kuruma bağlı olmadığı iki makale vardır. Ayrıca, vakıf üniversitelerinde Süryanilik alanında hiçbir makale yazılmamış olması dikkat çekici bir husustur.

Tablo 30: Makalelerin Yazım Tarihleri

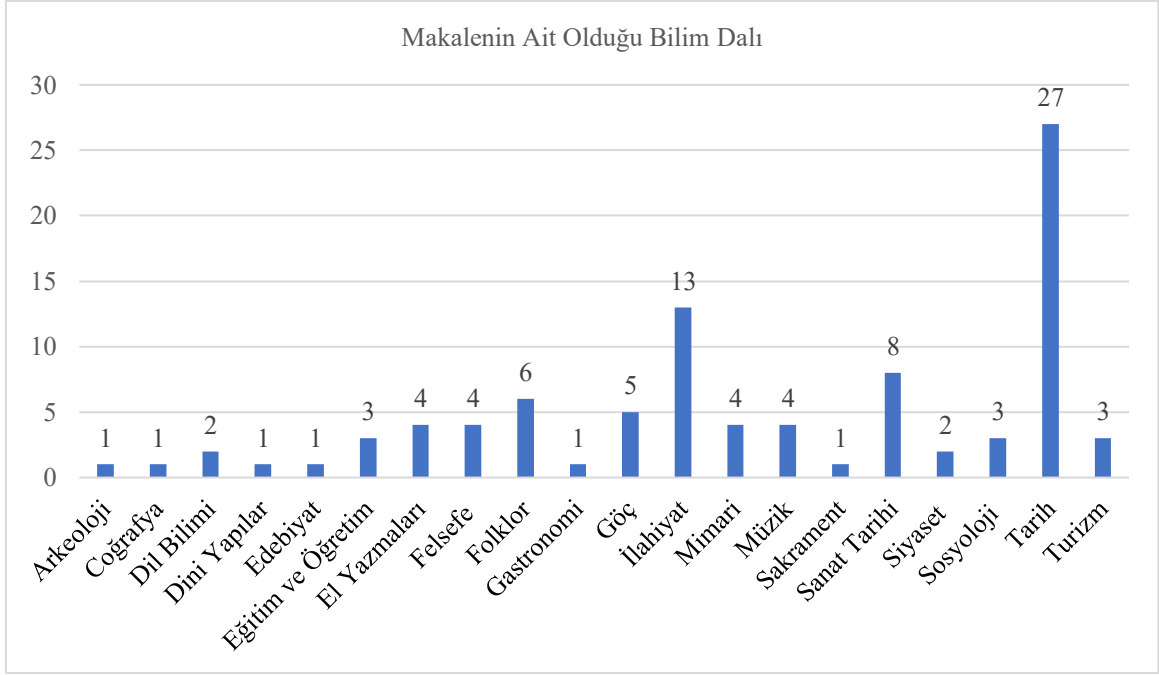
Otuzuncu tablo, makalelerin yazım tarihlerini sunmaktadır. Tablo incelendiğinde, 2022 yılı hariç, son yıllarda konuyla ilgili makale sayısında belirgin bir artış gözlemlenmektedir. Bu artışın temel nedenleri arasında, teknolojinin ilerlemesiyle birlikte verilerin paylaşım

imkanlarının artması, veri tabanlarının oluşturulması ve çeşitli disiplinlerle bağlantılı olarak Süryanilik alanındaki çalışmalardaki yükseliş sayılabilir. Buna ek olarak, Türkiye’de son yıllarda İlahiyat Fakültelerinin sayısındaki artış da önemli bir etken olarak değerlendirilmelidir. Fakültelerin çoğalması hem araştırmacı sayısında hem de akademik imkanlarda artışa yol açmış; lisansüstü tezlerin çoğalmasına, araştırma projelerinin çeşitlenmesine ve ulusal/uluslararası iş birliklerinin güçlenmesine katkı sağlamıştır.

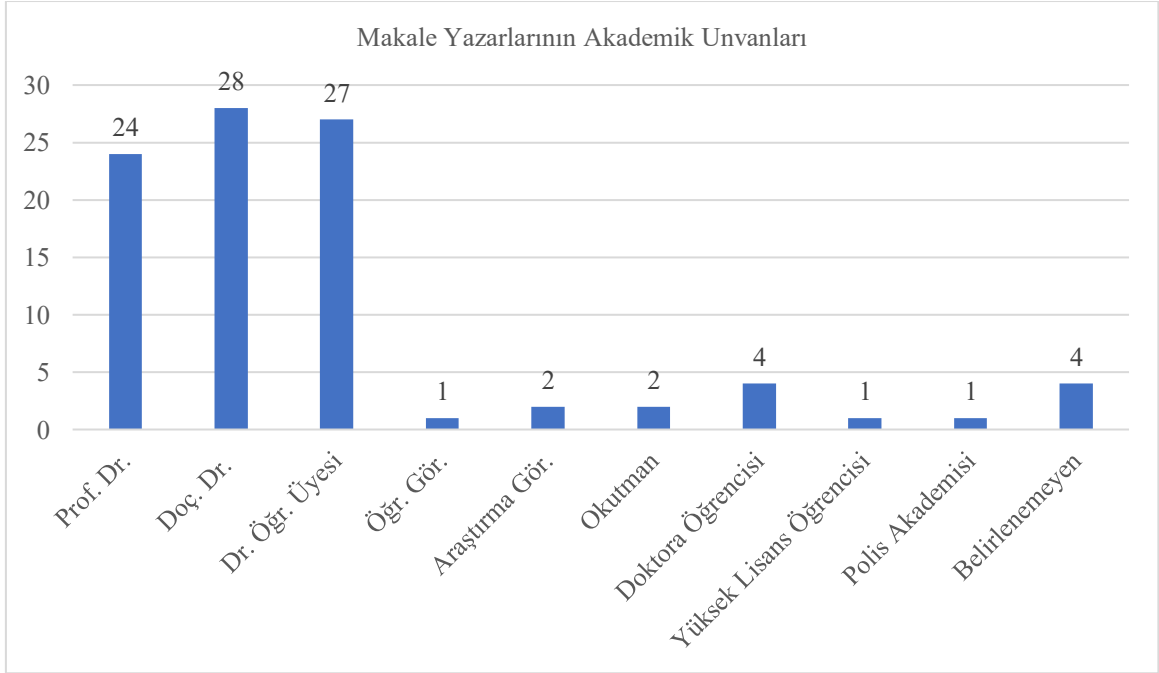
Tablo 31: Makalelerin Ortalama Sayfa Sayısı

Otuz birinci tabloda, DergiPark’ta yayımlanan ve Süryanilik konusuna dair kaleme alınan doksan dört makalenin ortalama sayfa sayısı sunulmaktadır.

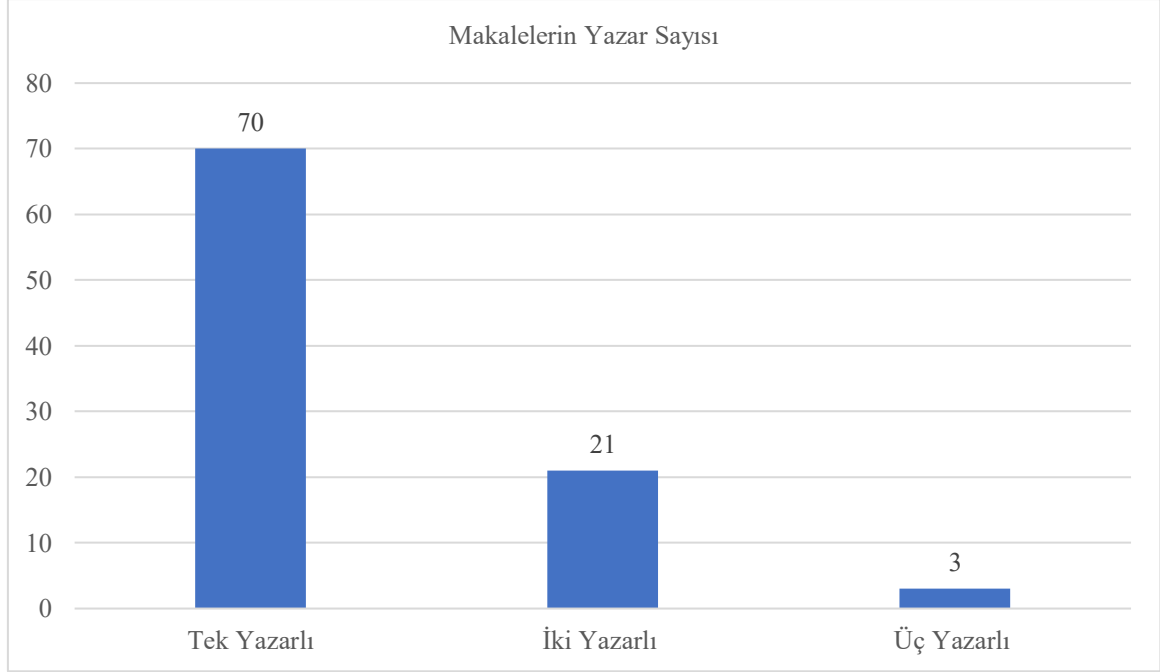
Tablo 32: Makalenin Ait Olduğu Bilim Dalı

Otuz ikinci tablo, kaleme alınan makalelerin hangi bilim dalına ait olduğunu göstermektedir. Bu tablo, çeşitli disiplinlerin Süryanilikle ne ölçüde etkileşimde bulunduğunu inceleme fırsatı sunmaktadır. Özellikle tarih ve ilahiyat alanlarının bu konuya daha fazla ilgi gösterdiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, Süryanilerin Hristiyanlık tarihinin en eski cemaatlerinden biri olmaları ve Süryanice dilini aktif olarak kullanma ve koruma çabalarına rağmen, dil bilimi alanında makalelerin az olması oldukça şaşırtıcı bir durumdur.

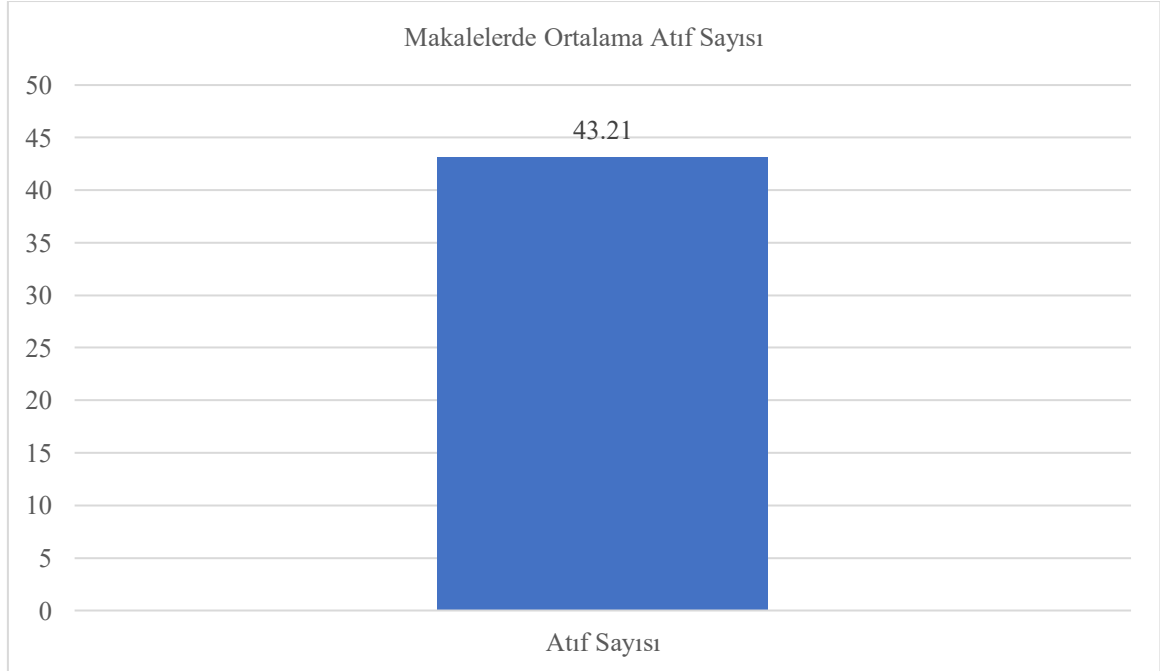
Tablo 33: Makale Yazarlarının Akademik Unvanları

Otuz üçüncü tablo, makale yazarlarının akademik unvanlarını ortaya koymaktadır. Süryanilik alanında en fazla makaleyi Profesör ve Doktor Öğretim Üyesi sayısına yakın olmakla birlikte Doç. Dr. unvanına sahip yazarların kaleme aldığı görülmektedir. Bunun yanı sıra, unvanı belirlenemeyen dört makale yazarı da bulunmaktadır.

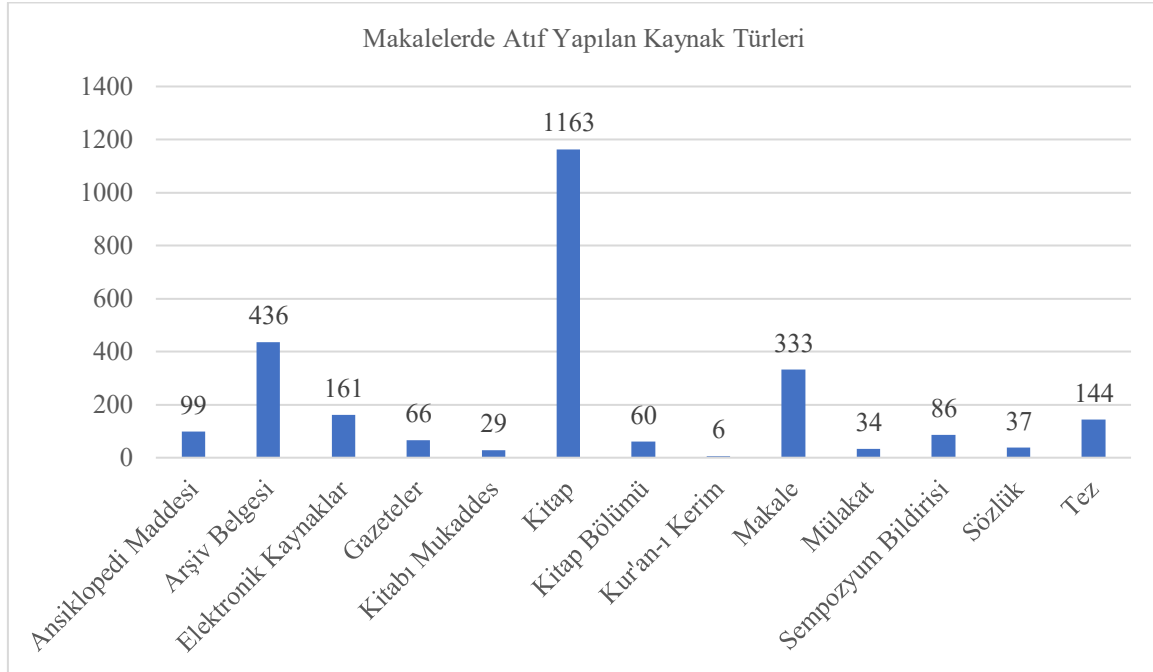
Tablo 34: Makalelerin Yazar Sayısı

Otuz dördüncü tablo, kaleme alınan makalelerin yazar sayısı hakkında bilgi vermektedir. Yapılan inceleme sonucunda, makalelerin %74'ünün tek yazarlı olduğu tespit edilmiştir.

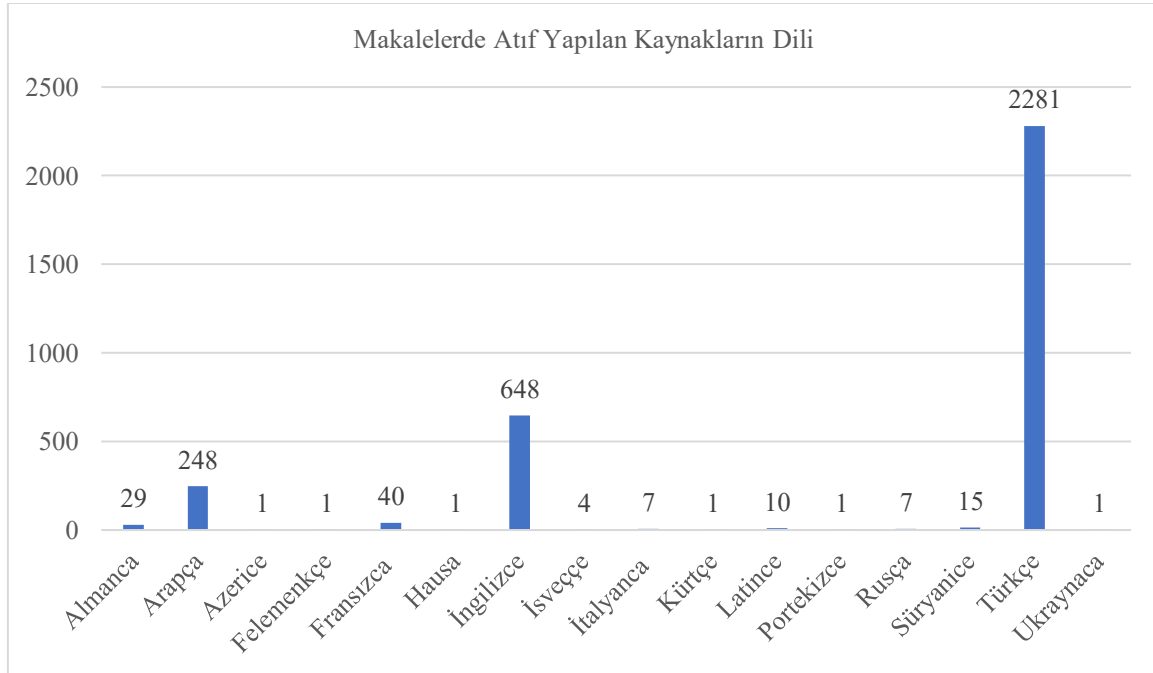
Tablo 35: Makalelerde Ortalama Atıf Sayısı

Otuz beşinci tablo incelendiğinde, elde edilen veriler makalelerdeki atıf sayılarının ortalamasını göstermektedir. Her bir makale için ortalama kırk üç atıf yapıldığı belirlenmiştir.

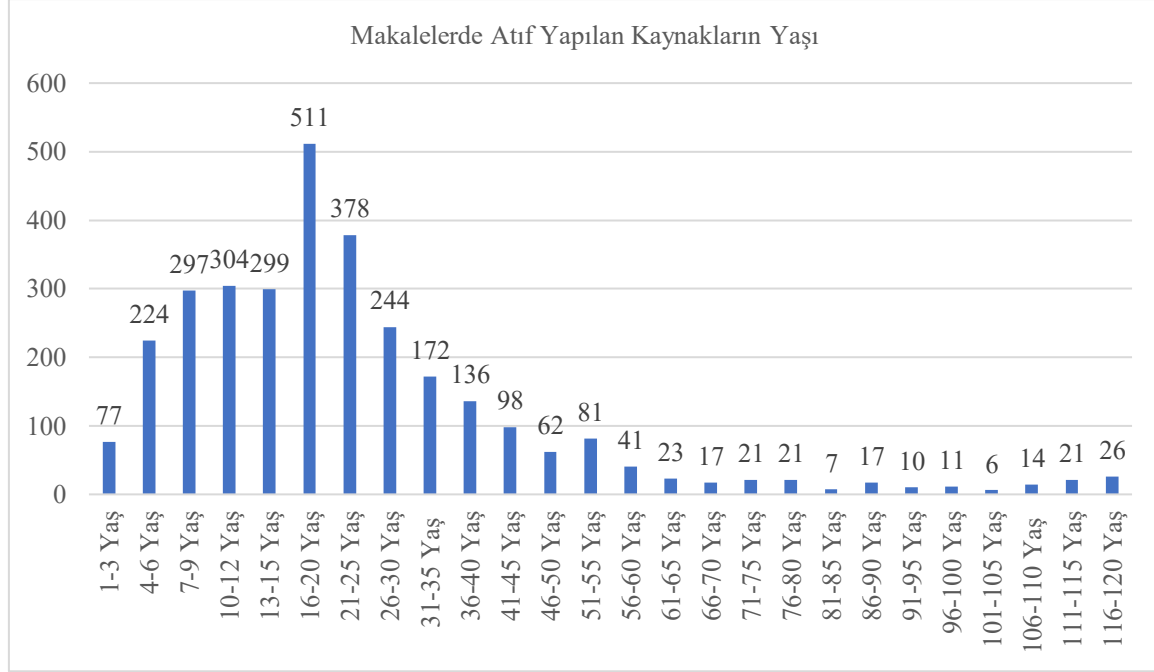
Tablo 36: Makalelerde Atıf Yapılan Kaynak Türleri

Tabloda, makalelerde referans olarak kullanılan kaynak türleri yer almaktadır. Bu verilere dayanarak, kitapların %43 oranında en çok atıf yapılan kaynak türü olarak tercih edildiği görülmektedir. Ayrıca, arşiv belgeleri ve makaleler de sıkça atıf yapılan önemli kaynaklar arasında bulunmaktadır.

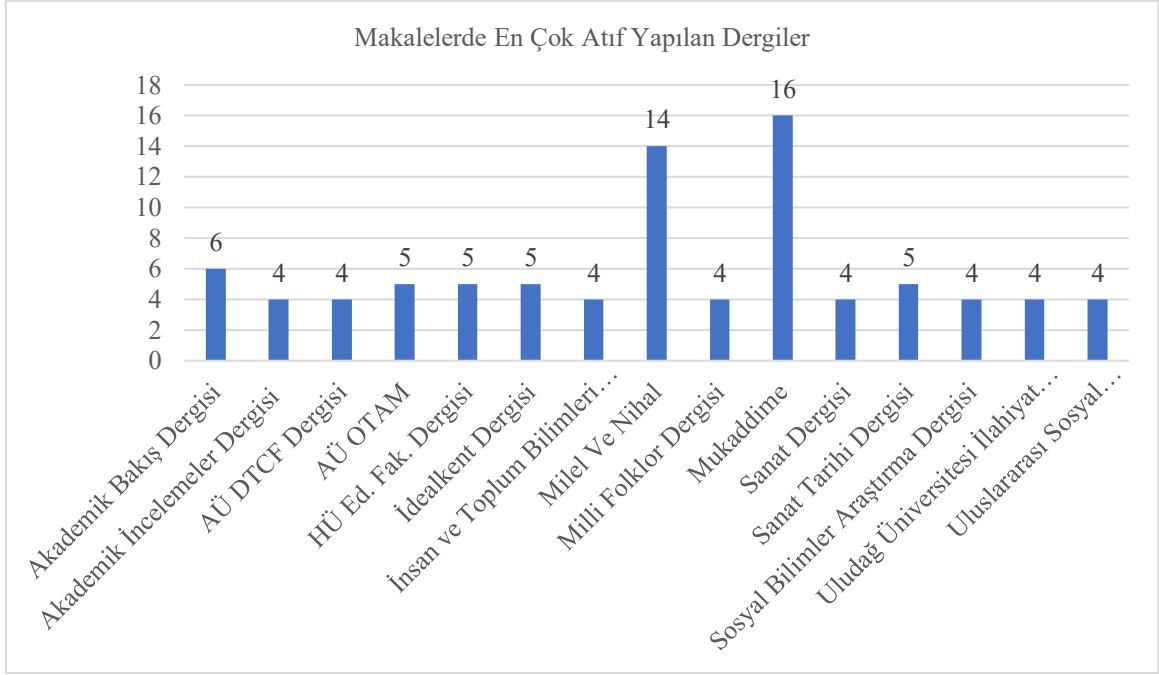
Tablo 37: Makalelerde Atıf Yapılan Kaynakların Dili

Makalelerde yapılan atıflar arasında Türkçe, iki bin iki yüz seksen bir atıfla belirgin bir üstünlük göstermektedir. Bu dili izleyen diller ise İngilizce ve Arapça'dır. Dikkate değer bir durum ise, araştırmaların ana temasını 'Süryani' ve 'Süryanilik' oluşturmalarına karşın, Süryanice diline yalnızca on beş atıf yapılmış olmasıdır.

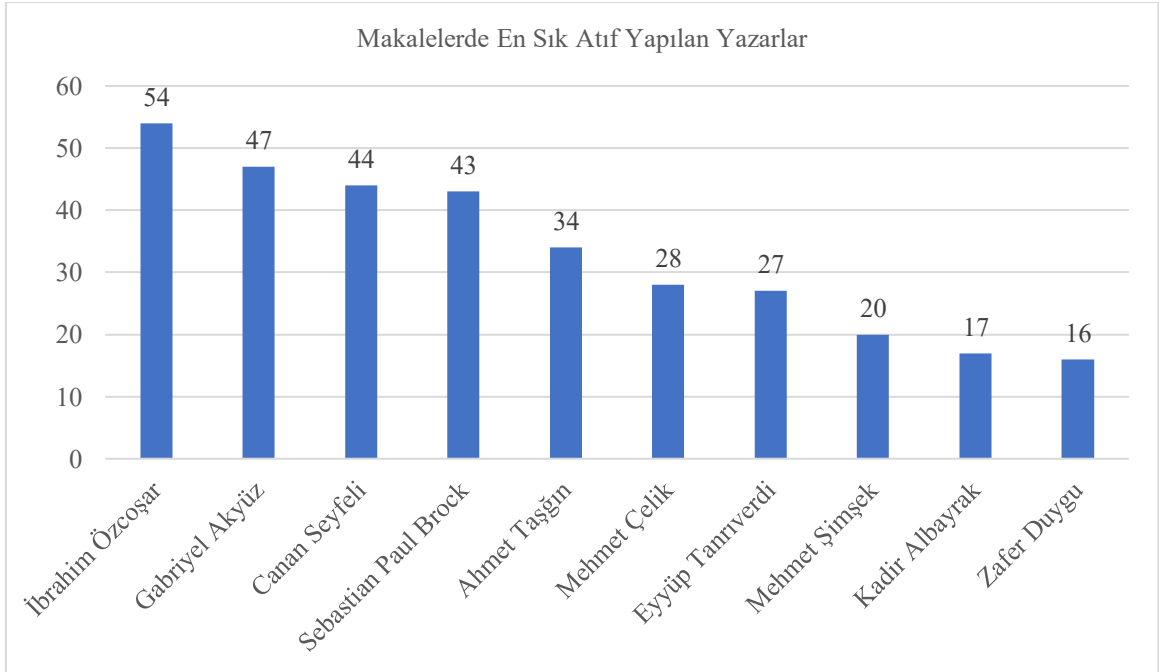
Tablo 38: Makalelerde Atıf Yapılan Kaynakların Yaşı

Tabloda, atıf yapılan kaynakların yıllara göre dağılımlarını incelemek mümkündür. Elde edilen bulgular, makalelerde en fazla tercih edilen kaynakların 16-20 yıllık çalışmalarda yoğunlaştığını göstermektedir. Bunun yanı sıra, 7-30 yıllık kaynakların da önemli bir ölçüde kullanıldığı dikkat çekmektedir.

Tablo 39: Makalelerde En Çok Atıf Yapılan Dergiler

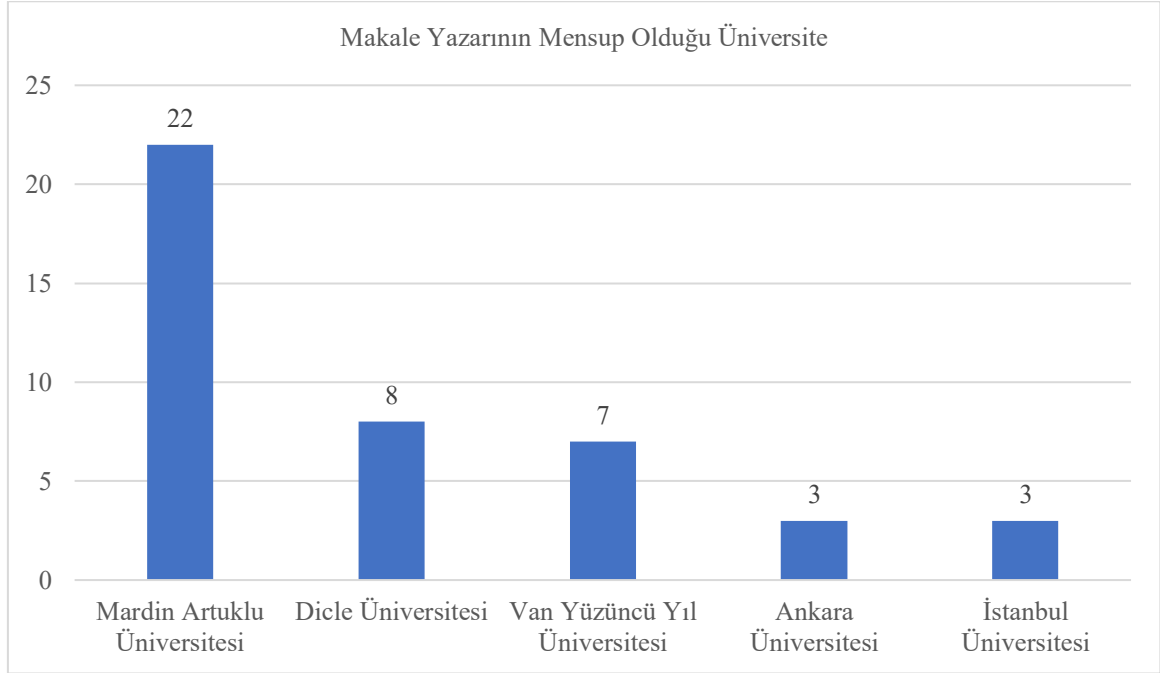
Tabloda, makalelerde atıf yapılan dergilerin listesi sunulmaktadır. Elde edilen bulgular, Mukaddime ile Milet ve Nihal dergilerinin en çok atıf alan dergiler arasında yer aldığını göstermektedir. Ayrıca, tablonun yalnızca Türkiye’de yayımlanan dergileri içerdiği gözlemlenmektedir; bu doğrultuda, yurt dışında yayımlanan dergilerin atıf listesinde bulunmadığı dikkati çekmektedir.

Tablo 40: Makalelerde En Sık Atıf Yapılan Yazarlar

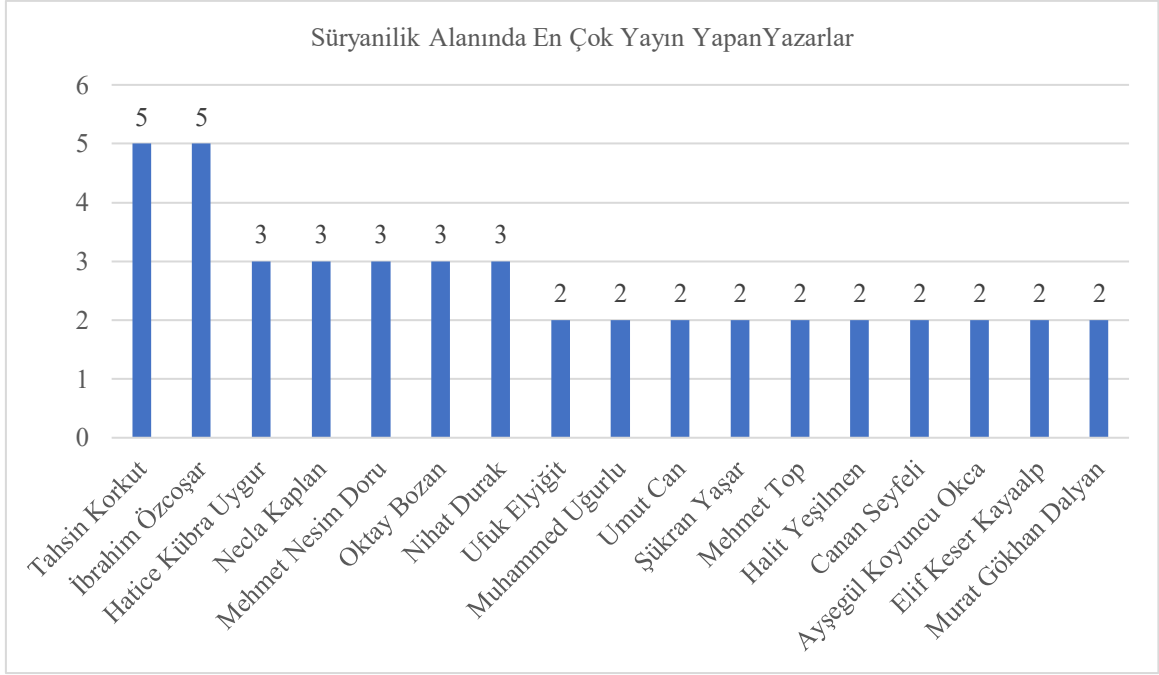
Tabloda, makalelerde en fazla atıf yapılan yazarlar yer almaktadır. Prof. Dr. İbrahim Özcoşar (d. 1975) atıf sıralamasında ilk sırada bulunmaktadır. Diğer yandan, Horiepiskopos

Gabriel Akyüz (d. 1959) ise, daha önce bahsedilen yüksek lisans ve doktora tezlerinde en çok atıf alan yazar olarak dikkat çekmektedir. Bu çalışma kapsamında hazırlanan tabloda, Gabriel Akyüz'ün atıf sıralamasında ikinci sırada yer aldığı görülmektedir.

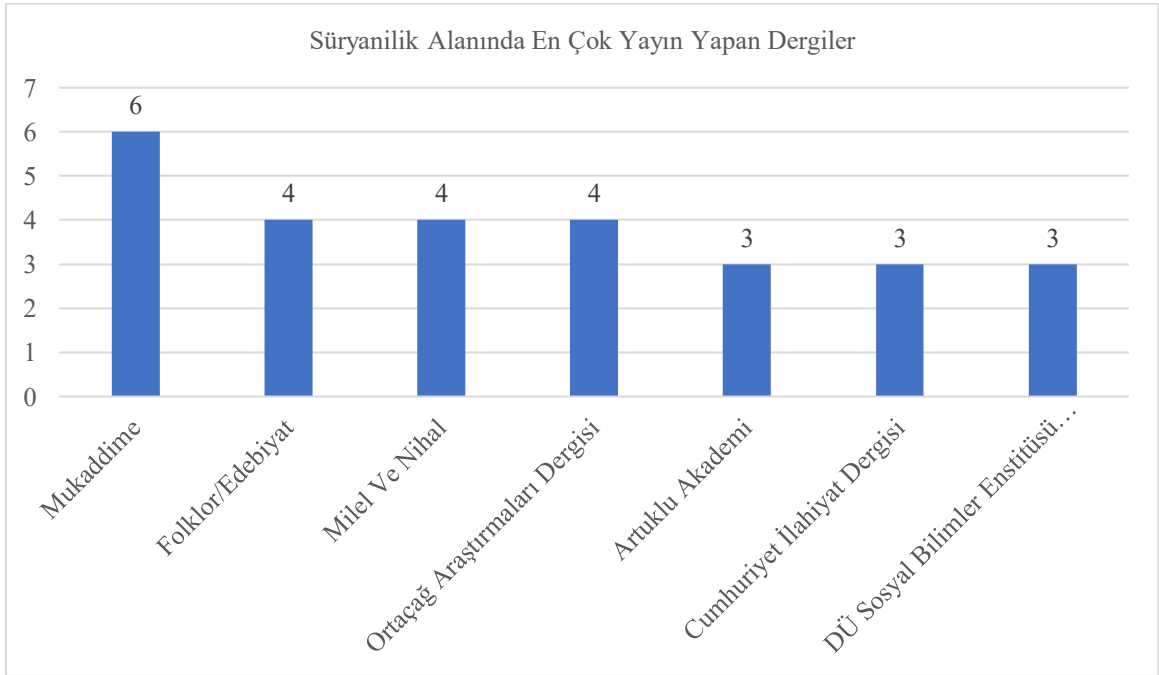
Tablo 41: Makale Yazarının Mensup Olduğu Üniversite

Tabloda, makale yazarlarının mensup oldukları üniversiteler yer almaktadır. Grafiksel olarak tüm üniversiteleri göstermek mümkün olmadığından, yalnızca üç veya daha fazla makale yayımlayan üniversiteler tabloya dâhil edilmiştir. İncelenen tablo, Artuklu Üniversitesi'nin yirmi iki makale yayımlayarak öne çıktığını göstermektedir. Bu durumun temel nedeni, söz konusu üniversitede Süryani Dili ve Edebiyatı Bölümü'nün mevcut olmasıdır. Ayrıca, Mardin'in Süryani nüfusunun yoğunluğu, bu durumu etkileyen önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır.

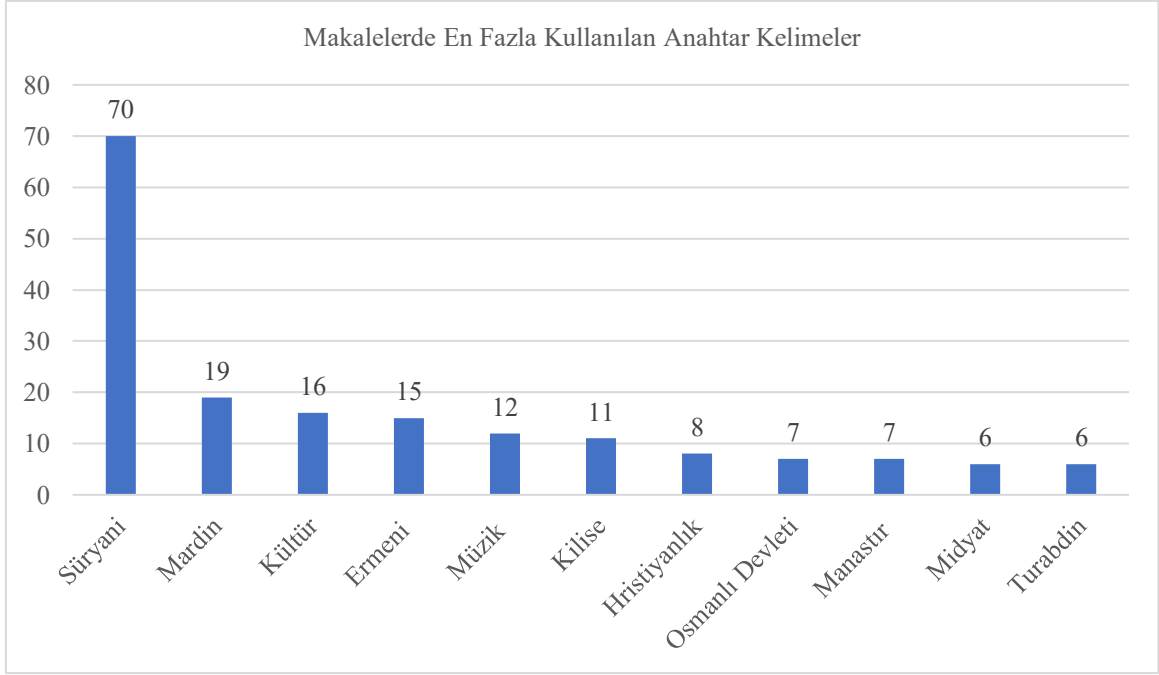
Tablo 42: Süryanilik Alanında En Çok Yayın Yapan Yazarlar

Tabloda, Süryanilik alanında en fazla makale kaleme alan yazarlar sunulmaktadır. Yapılan incelemeler neticesinde, en çok iki yazar tarafından beş makale yayımlandığı görülmektedir.

Tablo 43: Süryanilik Alanında En Çok Yayın Yapan Dergiler

Tabloda, konuya ilişkin en fazla yayın yapan dergiler listelenmiştir. İncelemeden elde edilen bulgulara göre, Mukaddime dergisi, Süryanilik ile ilgili yayın yapan dergiler arasında en önde gelen yayın organı olarak dikkati çekmektedir.

Tablo 44: Makalelerde En Fazla Kullanılan Anahtar Kelimeler

Tabloda, makalelerde en sık kullanılan anahtar kelimeler yer almaktadır. Yapılan inceleme sonucunda, bu kelimeler arasında Süryani ifadesinin en yüksek sıralamada yer aldığı görülmektedir.

Sonuç

Süryaniler, tarihi ve kültürel derinlikleriyle Hristiyanlığın en kadim topluluklarından biri olarak öne çıkmaktadır. Kökenlerinin incelenmesi, sadece Süryani topluluğu için değil, aynı zamanda tarihi ve kültürel bağlamda Mezopotamya'nın geçmişi için de büyük önem taşımaktadır. Süryanilerin, Arami ve Asuri kökenleri arasındaki tartışmalar, bu topluluğun zengin bir geçmişe sahip olduğunu gösterirken, aynı zamanda kimlik arayışının da yansımasıdır.

Süryanilik üzerine yapılan akademik araştırmalar, bu topluluğun tarihsel kökenlerini, dinî inanç sistemlerini, kültürel mirasını ve sosyal yapısını anlamaya yönelik önemli katkılar sunmaktadır. Tarih, din, dil, kültür ve sosyoloji gibi farklı disiplinlerde üretilen çalışmalar, Süryanilerin kimlik oluşumunu ve toplumsal yapısının farklı boyutlarını kavramaya yardımcı olmaktadır.

Türkiye'de bu alanda gerçekleştirilen akademik üretim, özellikle son on yılda dikkate değer bir artış göstermiştir. Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi verilerine göre Süryanilik konulu yüz otuz üç yüksek lisans ve kırk sekiz doktora tezi hazırlanmıştır. Yüksek lisans tezlerinin hem devlet hem de vakıf üniversitelerinde geniş bir yelpazeye dağıldığı görülmürken, doktora tezlerinin tamamının devlet üniversitelerinde üretilmiş olması dikkat çekicidir. Ayrıca DergiPark veri tabanında yayımlanmış doksan dört makale tespit edilmiştir. Akademik unvanlara göre yapılan incelemelerde ise özellikle Doç. Dr. unvanına sahip araştırmacıların makale üretiminde başı çektikleri görülmektedir.

Artuklu Üniversitesi, Mardin'deki Süryani nüfusunun varlığı ve bünyesinde bulunan Süryani Dili ve Edebiyatı Bölümü sayesinde, hem en fazla yüksek lisans tezi üreten hem de en

çok makale yayımlayan kurum olarak öne çıkmaktadır. Bu durum, yerel kültürün akademik üretime doğrudan yansıdığını göstermektedir. Öte yandan Ankara ve Marmara Üniversitesi gibi köklü devlet üniversiteleri de özgün ve kapsamlı doktora tezleri ile alana nitelikli katkılar sunarak, Süryanilik çalışmalarının akademik derinliğinin artmasına önemli ölçüde katkıda bulunmuştur.

Kullanılan kaynak türleri arasında, kitapların öneminin belirgin olduğu ve makalelerin de yaygın bir şekilde referans alındığı tespit edilmiştir. Araştırmalarda en çok atıf yapılan diller arasında Türkçe'nin belirgin bir liderlik göstermesi, bu dildeki literatürün zenginliğini ve erişilebilirliğini ortaya koymaktadır. Ancak, konunun merkezinde yer alan "Süryani" ve "Süryanilik" ile ilgili araştırmalarda Süryanice'nin çok az referans gösterilmesi, bu dilin akademik kaynaklar arasında yeterince belgelenmediğini veya henüz yeterince kullanılmadığını düşündürmektedir. Bu durum, gelecekteki araştırmalarda Süryanice kaynakların daha fazla dikkate alınması gerektiğine işaret etmektedir.

Kaynakların yıllara göre dağılımlarının benzerliği, hem yüksek lisans ve doktora tezlerinde hem de makalelerde yaygın olarak güncel kaynakların tercih edildiğini göstermektedir. Özellikle 16-20 yıllık çalışmalarda kaynakların yoğun kullanımı, araştırmalardaki güncelliği göstermektedir.

Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi hem yüksek lisans hem de doktora tezlerinde en çok atıf alan dergi olmuştur. Yurt dışında yayımlanan dergilerin atıf listelerinde yer almaması, çalışmaların daha çok ulusal literatüre dayandığını göstermektedir. Mukaddime dergisi ise, Süryanilik alanında en fazla yayın yapan dergi olarak öne çıkmakta ve bu yönüyle alandaki akademik üretimde belirleyici bir rol üstlenmektedir.

Gabriel Akyüz, İbrahim Özcoşar, Canan Seyfeli, Sebastian Paul Brock, Ahmet Taşgın, Mehmet Çelik, Eyyüp Tanrıverdi, Mehmet Şimşek, Kadir Albayrak, Zafer Duygu ve Yakup Bilge gibi yazarların en çok referans gösterilen isimler arasında yer alması, bu yazarların akademik camiada tanınmış ve etkili figürler olduğunu ortaya koymaktadır.

Bibliyometrik analizin bir diğer önemli sonucu ise, yayınların hangi üniversitelerde yoğunlaştığı ve hangi akademik dergilerin tercih edildiği konusunda detaylı veriler sunmasıdır. Bu bilgiler, araştırmacıların literatür taraması yaparken daha bilinçli ve etkili bir yaklaşım benimsemelerine katkı sağlayacaktır. Ayrıca elde edilen bulgular Süryanilik üzerine yapılan akademik araştırmaların hem mevcut durumunu hem de potansiyel gelişim alanlarını içermekte, gelecekteki çalışmalar için değerli bir kaynak teşkil etmektedir.

Gelecekte bu alandaki çalışmaların niteliğini artırmak için bazı temel adımlar atılmalıdır. Süryanice dil eğitiminin desteklenmesi araştırmalara derinlik ve özgünlük kazandıracaktır. Ayrıca, çalışmalarda sadece teoloji ve tarih değil; dil bilimi, sosyoloji, antropoloji ve kültürel çalışmalar gibi farklı disiplinlerin yöntemlerine de yer verilmesi gerekmektedir. Bu disiplinler arası yaklaşım, alandaki akademik çeşitliliği artıracaktır. Son olarak uluslararası yayınlarla kurulacak iş birlikleri, Türkiye'deki araştırmaların küresel düzeyde görünür olmasına katkı sağlayacaktır.

Katkı Oranı

1. Yazar: %60 | 2. Yazar: %40

Çıkar Çatışması

Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Etik Kurul İzni

Gerek olmadığı beyan edilmiştir.

Destek-Finansman

Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Teşekkür

Beyan edilmemiştir.

Contribution Rate

1st Author: %60 | 2nd Author: %40

Conflicts of Interest

No conflict of interest declared.

Ethics Committee Permission

It has been declared unnecessary.

Grant Support

No external funding was used to support this research.

Acknowledgements

Not declared.

Kaynakça | References

- Atalay, Talip. “Günümüz Süryani Kilise ve Manastırlarında Din Eğitimi”. *Dini Araştırmalar* 8/23 (Haziran 2005), 39-68. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/da/issue/4460/61495>
- Aydın, Cebail. *Tarihte Süryaniler*. İstanbul: Sıralar Matbaası, 1964.
- Bilge, Yakup. *Süryanilerin Kökeni ve Türkiyeli Süryaniler*. İstanbul: Zafer Matbaası, 1991.
- Bornmann, Lutz - Daniel, Hans-Dieter. “What Do We Know about the *h* Index?” *Journal of the American Society for Information Science and Technology* 58/9 (Temmuz 2007), 1381-1385. <https://doi.org/10.1002/asi.20609>
- Börner, Katy vd. “Visualizing Knowledge Domains”. *Annual Review of Information Science and Technology* 37/1 (Ocak 2003), 179-255. <https://doi.org/10.1002/aris.1440370106>
- Çelik, Mehmet. “Süryaniler”. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 2010. <https://islamansiklopedisi.org.tr/suryaniler>
- Durak, Nihat. *Süryani Ortodoks Kilisesi’nde İbadet*. İstanbul: Rağbet Yayınları, 2011.
- Erbaş, Ali. *Hristiyanlık*. İstanbul: İnsan Yayınları, 2004.
- Glänzel, Wolfgang. *Bibliometrics As a Research Field: A Course on Theory and Application of Bibliometric Indicators*, 2003.
- Günel, Aziz. *Türk Süryaniler Tarihi*. Diyarbakır: Oya Matbaası, 1970.
- Sarı, Gökhan. *Ermeni Meselesi Işığında Süryaniler*. Ankara: Barış Kitabevi, 2013.
- Yemenlioğlu, Mazhar Murat. *Dünya Dinleri: Süryanilik*. İstanbul: Gelecek Yayıncılık, 2020.